

M a j
1969
XXXVI

duhovno
življenje

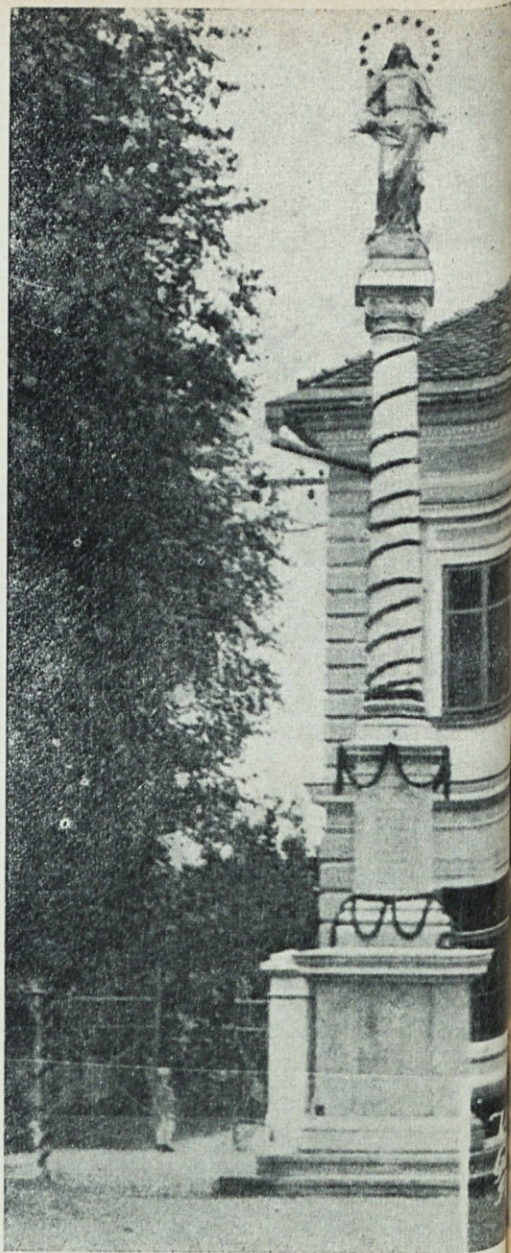
la vida espiritual

LA UNION DE MARIA Y DE LA IGLESIA CON CRISTO

“María Santísima fue Madre y Virgen. También la Iglesia es la Madre que nos engendra a todos nosotros no por virtud humana, sino por un alto don del Espíritu Santo, y, dijérase, con virginidad de ministerio.

“Podemos considerar ahora el modo en que la Iglesia está unida con Cristo. Lo está y tiene que estarlo como la Virgen lo estuvo. Ella, la Santísima, no tuvo más que un ideal, un amor y un designio: toda su vida se resume en el devoto homenaje y en la ilimitada consagración a Jesús. Así mismo la Iglesia, la cual no tiene más finalidad, más amor, ni más objetivos o programas que llevar a Cristo al mundo.

“La comparación podría seguir, pero todo resulta explicado si recordamos que la Santísima Virgen, desde su lugar en el Cielo junto al Corazón del Salvador, difunde la luz de su ejemplo sobre nosotros. Este ejemplo sintetiza nuestra vida cristiana y nos hace pensar en esta gran Madre como en la belleza que tiene que estar siempre ante nosotros. Los misterios de la vida de la Virgen se convierten en los misterios de nuestra vida, cuando compartimos la de la Iglesia. Si somos verdaderamente fieles a la Iglesia, conquistamos una parte de la belleza y de la misión de María Santísima.

duhovno življenje

Kje je kaj?

UVODNIK	258	Na romanje k Mariji Pomagaj!
BOGOSLUŽJE	260	Sprememba v mašnih obredih
	277	Vprašujete — odgovarjamo
	280	Cerkev v luči velikonočne skrivnosti
	320	Molitveni namen
SVETO PISMO	270	Preroki in njih poslanstvo
	298	Božje beseda
SODOBNA VPRAŠANJA	266	Kaj dovoljuje okrožnica Humanae vitae
	269	Bog in vesoljci
	312	Sedaj tudi Sovjeti priznavajo Kristusa
RAZNO	264	Naši Gospe Amerike
	282	Iz dnevnika Janeza XXIII.
	302	Slovenski zavod v Rimu
	308	Novo bogoslovje v Mariboru
V DRUŽINI	286	Douglas Mac Arthurjeva želja
	287	Družinski koledar
	287	Danes sva Bogu za vsakega otroka hvaležna
	291	Poglavje o zakonski ljubezni
ZA MLADINO	293	Molitev za tiste, ki delajo
	293	Mati srečanj
	294	Telesne in umske lastnosti bodočih zakoncev
KAJ JE NOVEGA?	316	Novice iz Slovenije
	319	Med nami v Argentini
ROMAN	313	Zlato večnega Juda

MAJ (Mayo)

1969 — Štev. 5

Leto XXXVI

NA ROMANJE K MARIJI POMAGAJ!

Včasih nam ljudje drugih ver stavijo te ali podobne ugovore:

Čemu romanja? Kaj posebnega morejo katoličani doživeti ali doseči prav na božjepontih krajih, saj je Bog povsod priučoč? Ali je res treba potovati toliko kilometrov daleč zato, da svetnika ali Marijo zadoosti dostojno počastite? Ali niso tudi vaša romanja nastala iz poganškega prepričanja, da morejo bogovi pokazati svojo moč samo na določenem kraju, kot govori o tem sv. pismo stare zaveze že v 3. knjigi kraljev (3 Kr 20, 23)?

Romanja je res zahtevalo in želelo človeško srce. Sicer ne bi zasledili tega pojava pri vseh narodih in v vseh časih. Pogani so imeli navado, da so obiskovali „čudežne“ kraje, kjer naj bi se njihovi bogovi rodili ali umrli. Egipčani so hodili iskat nasvetov v Amonovo preročišče v Tebah. Grki so se zatekali v Apolonovo preročišče v Delfih; ali pa so bili prepričanja, da morejo ozdraviti med spanjem v Asklejevem templju. Budisti še vedno obiskujejo „sveto“ mesto Benarés in mohamedanci še romajo v Meko.

Iz prvega znanja verouka vemo, da je Bog povsod priučoč. Sv. Hieronim je dejal, da „so nebeška vrata odprta prav tako Jeruzalečanom kakor Angležem.“ Ampak, ker je Jezus, Bog-človek, posvetil Palestino s svojim življenjem, s čudeži in posebno s trpljenjem in smrtjo, zato so kristjani vedno gojili posebno pobožnost do teh krajev in radi romali v Sveto deželo.

Isti duh pobožnosti in svetega spoštovanja nas vodi na romanja k še drugim krajem in cerkvam, ki so posvečeni Mariji, svetnikom ali mučencem. Rim, Lurd, Fatima, v prejšnjih stoletjih sv. Jakob v Komposteli, pri nas Brezje in nešteto drugih božjih poti posejanih po vsej Sloveniji, v Argentini Luján in po vsem svetu še toliko drugih znamenitih romarskih krajev. Tu je Bog posebej velikodušno delil vernim romarjem telesno in duhovno pomoč na Marijino ali na priprošnjevo svetnikov. Velikokrat so bili s tem združeni od Cerkve priznani čudeži.

Sv. pismo in prepričanje Cerkve že od začetka učita, da romanja niso pobožnjaška, postranska in odvečna verska dejanja. V stari zavezi beremo o pobožnih zakoncih, ki sta šla molit v Silo, kjer je bila skrinja zaveze (prim. 1 Kr 1, 3). Dvanajstletnega dečka Jezusa srečamo med romarji na vsakoletnem romanju v Jeruzalem (prim. Lk 2, 41). Sv. Janez Zlatousti hvali tiste katoličane, „ki so obiskali kraje, kjer so živeli svetniki“, in pravi, da bi tudi sam zelo rad pohitel v Rim že samo zato, da bi videl ječo,

kjer je bil zaprt sv. Pavel, ako ga obilno delo ne bi priklepalo na dom.

Zanimivo je, da so romanja nehote povzročila tudi gospodarski in družbeni napredek. Nastala so nova ali se razmikala že obstoječa mesta, zaradi romanj so gradili nove ceste, tuji narodi so se med seboj zblížali, povečalo se je znanje zemljepisa, razvil se je redni promet...

A ker dobro in slabo vedno skupaj „romata“, zato tudi romanja niso bila brez kakih manj svetlih in spodbudnih pojavov. Sv. Gregor iz Naciansa (4. stol.) in Erazem Roterdamski (16. stol.) pripovedujeta o zlorabah na romanjih in dodajata, da istočasno zelo priporočata resna romanja, ker so sama po sebi dobra in upravičena. Erazem pravi, „da ne bi nikomur odsvetoval, da roma skupno ali sam, samo da roma iz iskrene pobožnosti in s pravim namenom“.

II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor zagovarja in priporoča verska romanja. Pavel VI. nam je najlepši in najmodernejši zgled v potrdilo tudi naših vsakoletnih romanj (sv. očč-romar v Sveti deželi in v Fátimi).

Po vseh državah, kjer smo razkropljeni Slovenci, in doma v Sloveniji, imamo vsak zase letno romanje h krajevnim božjepotnim Marijinim svetiščem. Vsak zase... Kdaj bomo romali vsi skupaj? In kdaj vsi skupaj k Mariji Pomagaj na Brezje? V Lujanu jo z vso gorečnostjo prosimo, naj dobrotno nas ohrani za Boga in za narod do vse-slovenskega svobodnega romanja k

Njej na Brezje. To bo Njen in naš najlepši praznik, dan narodove svobode in začetek novega življenja!

J. Re

SPREMEMBA

V

MAŠNIH

OBREDIH

Ko smo pred štirimi leti prav na prvo postno nedeljo prvič mogli v domačem jeziku moliti in peti velik del mašnih molitev, je ostal v nedotakljivi tihi latinščini glavni del maše, mašni kanon ali slovo sv. maše.

Toda razvoj, ki ga je sprožil koncil, je šel nezadržano dalje. Besedilo, ki smo ga včasih mogli brati samo v mašnih knjižicah, je bilo pred dvema letoma dovoljeno brati glasno pri vsaki maši, hkrati pa je bila seveda dovoljena uporaba domačega jezika tudi za ta del maše. Vsi smo bili tega veseli, toda kmalu se je pokazalo, da dosedanji prevod te molitve ni bil najprimernejši za glasno oznanjevanje: še bolj pa smo občutili težavo zato, ker je bila molitev vedno enaka.

Posamezne želje po spremembah in obogatitvah rimskega kánona, so nato obrodile svoj sad: tri nove evharistične molitve, kot pravimo glavni mašni molitvi, so bile vpeljane v naš mašni obred lani za Veliki šmaren. Dodanih je bilo tudi osem novih hvalospevov. Zdaj je bil pripravljen slovenski prevod dosedanjega rimskega kánona, treh novih evharističnih molitev in osmih novih hvalospevov. Škofje so prevod odobrili in Světi Sedež ga je potrdil. Od prve postne nedelje smemo z eno ali z drugo teh molitev obhajati spomin Gospodovega trpljenja, smrti, vstajenja in poveličanja.

Kratka vsebina sedaj veljavnih štirih evharističnih molitev je pa tale:

1. RIMSKI MAŠNI KANON

Prvo evharistično molitev bomo še dalje imenovali rimski kánon. Poznamo ga iz misala, zlasti pa smo ga spoznali v zadnjih mesecih, ko poslušamo duhovnike, ki ga molijo v celoti ali samo deloma glasno pri tistih mašah, pri katerih ljudje sodelujejo.

V rimskem kánonu že pred spremenjenjem kruha in vina v Jezusovo telo in kri molimo za tiste žive ljudi, ki se jih hočemo posebej spomniti pri tej maši, naštejemo pa tudi vrsto svetnikov od Marije in sv. Jožefa preko apostolov do rimskih in v Rimu češčenih mučencev. V občestvu z njimi hočemo biti pri Jezusovi daritvi.

Po spremenjenju na podoben način „obhajamo spomin“ in prosimo za svoje rajne brate in sestre ter po priprošnji svetnikov priporočamo sebe kot grešnike božjemu usmiljenju.

2. EVHARISTIČNA MOLITEV

Prva izmed novih evharističnih molitev je neke vrste osnovna oblika te molitve, ki bo hitro razumljiva tudi otrokom in versko manj izobraženim. Sestavili so jo po vzorcu najstarejše ohranjene rimske mašne molitve, kakor jo je zapisal duhovnik Hipolit v začetku 3. stoletja.

Po kratkem uvodnem hvalospevu in „Svet“ mašnik zelo na kratko prosi, naj bi Sveti Duh posvetil naše darove, da bodo postali Jezusovo telo in kri. Potem ko s posebnim vzklikom počastimo Kristusovo odrešilno delo, se mašnik zahvali Bogu, da nas hoče imeti v svoji službi, prosi pa zlasti za to, da bi v Svetem Duhu postali vedno bolj edini. Nato se spomni vse Cerkve, naših rajnih bratov in sester (če je maša za rajnega, je ta prošnja še posebno lepa); za vse, ki so pri maši, pa prosi, naj bi z Marijo in vsemi svetniki postali deležni večnega življenja.

3. MOLITEV ZA CERKVENO EDINOST

Tako bi mogli imenovati tretjo evharistično molitev, ki jo najbrž zelo radi uporabljamo pri nedelj-

skih mašah. Pri tej molitvi se sme moliti kateri koli izmed različnih uvodnih hvalospevov, v molitvi po končanem „Svet“ pa mašnik omenja, kako Bog po Svetem Duhu nenehno zbira svoje ljudstvo v Cerкви, da se tako od sončnega vzhoda do zahoda daruje čista daritev božjemu imenu.

Po spremenjenju se med drugimi zveličavnimi dogodki spominjamo tudi Jezusovega drugega prihoda, ki ga pričakujemo (pa manj prepričano zares s hrepeneanjem vanj verujemo). Tudi po spremenjenju izrecno prosimo, da naj bi, polni Svetega Duha, postali v Kristusu vsi eno telo in en duh, seveda združeni s tistimi, ki so kot svetniki že dosegli obljubljeni dediščino. Prosimo za mir in zveličanje vsega sveta in da bi bila božja Cerkev, ki potuje po zemlji, utrjena v veri in ljubezni okrog papeža, škofov in duhovnikov. Zelo lepo v tej molitvi prosimo, naj dobri Oče usmiljeno pritegne k sebi vse svoje otroke, kjer koli so razkropljeni.

Tudi v tej molitvi je prošnja za rajne bogata takrat, kadar je maša posebej za določenega rajnega.

4. PREGLED ZGODOVINE ODREŠENJA

Četrta evharistična molitev je najdaljša izmed novih treh molitev (pa še vedno krajša od rimskega kánona). V njej nam Cer-

kev podaja zgoščen pregled celotne zgodovine odrešenja.

Uvodni hvalospev (pri tej molitvi je vedno isti) hvali Boga, ker je ustvaril svet in angele, s katerimi tudi mi hvalimo Boga in mu pojemo trikrat „Svet“. Potem mašnik našteje vsa velika božja dela: ustvaril je človeka in mu izročil v oskrbo ves svet ter ga ni zapustil, čeprav je človek z nepokorščino zapravil božje prijateljstvo. Z večkrat sklenjeno zavezo in po prerokih je pripravljaj človeštvo na prihod Odrešenika ob dopolnitvi časov. Ta je prišel in oznanjal rešenje ubogim, svobodo jetnikom, veselje potrjim, končno pa s trpljenjem in smrtjo dopolnil posvečenje vsega po Svetem Duhu, ki naj posveti tudi pripravljene darove.

Med naštevanjem Jezusovega odrešilnega dela se pri tej molitvi po spremenjenju spominjamo tudi Jezusovega obiska pri umrlih stare zaveze. Prosimo, naj bi bili po Svetem Duhu združeni v eno telo. V prošnji za žive prosimo tudi za tiste, ki Boga iskreno iščejo, v priprošnji za rajne pa celo za tiste, katerih vera je bila znana samo Bogu.

V nobeni izmed novih evharističnih molitev ne naštevamo imen svetnikov, ampak samo omenjamo Marijo, apostole in mučence. V tretji molitvi lahko vstavljamo ime zavetnika cerkve, v kateri se maša daruje, ali pa svetnika, ki tisti dan goduje.

Ker so duhovniki precej svobod-

ni pri izbiranju ene ali druge evharistične molitve, nam maša nikoli ne bo dolgočasno opravilo, zlasti ker se bo izbira smela ozirati na sposobnosti in versko izobrazbo vernikov, ki se maše udeležijo.

Dan za dnem ali vsaj nedeljo za nedeljo bomo vedno bolj spoznavali, kako Cerkev pri maši Boga slavi in se mu zahvaljuje za njegovo delovanje v svetu; nove molitve bodo v nas utrdile vero, da Sveti Duh po mašnikovih besedah spremeni kruh v Jezusovo telo in vino v Jezusovo kri; poslušali bomo Jezusove besede, ki jih je govoril pri zadnji večerji; pri novih evharističnih molitvah bomo vedno po povzdigovanju glasno označili in če le mogoče celo zapeli, da slavimo z mašo spomin Jezusovega odrešilnega dela, mašnik pa bo nato povedal, da vsi darujemo Očetu Kristusovo telo in njegovo kri ter prosimo za vreden prejem obhajila, ki nas združuje; po Kristusu bomo priporočili Bogu Očetu vse naše žive in rajne brate in sestre s katerimi hočemo biti posebej povezani; prav na koncu pa bom še bolj navdušeno kot doslej z besedo „Amen“ potrdili, da je po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu Bogu Očetu v občestvu Svetega Duha vsa čast in slava.

Cerkev hoče s to novostjo doseči, da v najsvetejšem trenutku ne bi bili samo nemi gledalci in poslušalci. Zavedali naj bi se namreč, da vsi obhajamo to, kar je

Jezus naročil, naj delamo v njegov spomin.

Naj bi izboljšani prevod rimskega kánona, tri nove evharistične molitve in novi hvalospevi vedno bolj pomagali, da bo vsaka maša, ki se je bomo udeležili, tudi naša osebna daritev v hvalo in čast Bogu Očetu po Kristusu v občestvu Svetega Duha.

Kraljica industrije

Naša ljuba Gospa, ozri se na neskončne vrste hreščočih tovarniških poslopij,

na elegantno — drzno oblikovane avtomobile in na naša tako čudovito hitra letala:

na vez naš moderni, napredka pijani svet.

Tebi ga darujemo, Ti pa po'oži človeško srce v to ogromno že'ezobetonsko telo,

srce iz mesa in krvi, ki bo s svojim ritmom obvladalo ritem strojev,

s svojim žarom prežarilo naše uboge zemeljske strasti,

srce, ki bo v naš svet vcepilo vsaj nekaj toplote in ljubezni, pa mu vendar pustilo veselje do dela in življenja,

srce, ki bo izpolnilo naše najbolj skrite že'je...

Naša ljuba Gospa, podari nam Srce svojega Sina!

NAŠI GOSPE AMERIKE

Devica upanja,
Mati ubogih,
Gospa tistih, ki potujejo: poslušaj nas!

Danes te prosimo za Latinsko Ameriko,
celino, ki jo obiskuješ z bosimi nogami
in ji prinašaš v dar bogastvo — Otroka,
ki ga imaš v naročju;
slabotnega Otroka, ki nas dela močne;
revnega Otroka, ki nas dela bogate;
Otroka sužnja, ki nas dela svobodne.

Devica upanja, zbudi Ameriko!
Na njenih višinah že sije luč novega jutra.
Približuje se dan rešitve.
Nad narodi, ki so hodili v temi,
je zažarela velika Luč.
Še davno, v Betlehemu opolnoči.
Ta Luč je Gospod, ki si nam ga ti dala
želimo potovati v upanju.

Mati ubogih:
med nami je velika beda.
V mnogih hišah manjka kruha za telo.
V mnogih duhovih manjka kruha resnice.
Mnogim ljudem manjka kruha ljubezni.
Mnogim narodom manjka kruha Gospodovega.
Ti poznaš uboštvo, saj si v njem sama živila.
Daj nam duha uboštva, da bomo srečni!
Vendar uteši telesno bedo
in izruj iz src toliko ljudi
sebičnost, ki povzroča uboštvo.

Gospa vseh, ki potujejo:
Mi smo božje ljudstvo v Latinski Ameriki,
smo Cerkev, ki potuje proti Veliki noči.

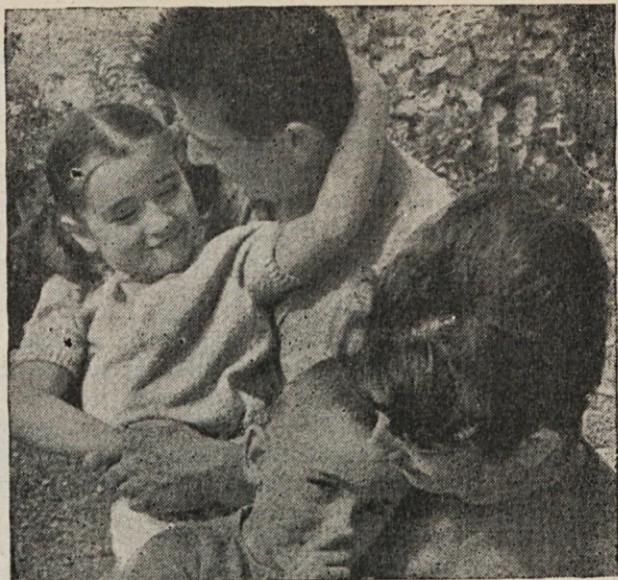
Naj imajo škofje očetovsko srcé.
Naj bodo duhovniki božji prijatelji
v blagor ljudi.
Naj redovniki že vnaprej kažejo veselje
nebeškega kraljestva.
Naj bodo laiki pred svetom
priče Gospoda, ki je vstal.
Naj potujemo skupaj z vsemi ljudmi
in delimo z njimi bridkosti in upanje.
Naj se narodi Latinske Amerike vedno bolj bližajo
napredku po poti miru in pravičnosti.

Naša Gospa Amerike!

Razsvetli naše upanje, ublaži našo bedo,
potuj z nami k Očetu! Amen.

E. Pironio — škof in glavni
tajnik CELAM-a — G. Mali

Kaj dovoljuje okrožnica Humanae vitae?

Zadnja okrožnica Pavla VI. Humanae vitae (Človeškega življenja) govori med drugim tudi, kaj je dovoljeno v zakonskem življenju za omejevanje rojstev. Poleg popolne in periodične vzdržnosti, ki sta dovoljeni v določenih okoliščinah, pove v kratkem odstavku tudi, kaj je dovoljeno v vprašanju tako imenovanih anovulatornih tablet. Zadevni odstavek se glasi takole: „Cerkev nikakor ne smatra za nedovoljeno uporabo zares potrebnih zdravilnih sredstev za zdravljenje organizma, čeprav iz tega sledi ovira za rodnjo, četudi predvidena, da le ta ni iz kakršnegakoli razloga naravnost hotena“ (št. 15).

O popolni in periodični vzdržno-

sti ne bo govora na tem mestu, pač pa bi rad povedal nekaj besed o tem, kdaj je raba anovulatornih tablet moralno dovoljena. To vprašanje papež le načelno rešuje v navedenem odstavku, njega podrobno razlago in aplikacijo za praktično zakonsko življenje pa prepušča zdravnikom in teologom. Zdravnik bo v vsakem posamičnem primeru moral podati svoje mnenje, o moralni dovoljenosti teh sredstev pa teologi sodijo tako, kot bo spodaj rečeno.

Anovulatorne tablete (slovenskega izraza zanje še nimamo, kot mi je znano) ne uničijo ženskega jajčeca in tudi ne pohabijo njene- ga jajčnika, temveč le začasno ustavijo dozoritveni proces jajčeca

in njegovo izločitev iz jajčnika. Ta proces pa se obnovi, kakor hitro se preneha uživanje tablet.

Ni prav, če zloglasno tableto imenujemo enostavno „protispočetno“ tableto. Večinoma se resda uporablja v slabe, protispočetne namene, toda to ni nujno. Uporablja se lahko tudi v dobre namene, namreč za zdravljenje bolezni in organskih nepravilnosti. V takem primeru je ne smemo imenovati protispočetno, čeprav je njen stranski učinek tudi preprečenje spočetja, a njen glavni in hoteni namen je terapevtski, zdravilni.

Nenravna in torej nedovoljena je raba teh tablet le tedaj, kadar se jemljejo s protispočetnim namenom, torej s hotenim namenom, da se prepreči novo spočetje. Tako je učila katoliška teologija vedno, to je slovesno potrdila tudi okrožnica Humanae vitae. Raba teh anovulatornih tablet pa je lahko tudi moralno dobra in dovoljena, kadar se hoče z njim doseči ozdravljenje bolezni ali kakšnih organskih nepravilnosti, tudi če imajo hkrati kot nehoten učinek preprečenje novega spočetja.

Po teh nekaj načelnih mislih preidimo na nekatere konkretne primere, v katerih je uporaba teh anovulatornih tablet dovoljena.

1) Nedvomno je njih raba dovoljena, kadar so potrebne za zdravljenje kakšne organske ali funkcionalne bolezni, in ta sredstva nasvetuje pošten in dober zdravnik, ki bo moral presoditi,

če je to sredstvo v danih okoliščinah za osebo, za katero gre, najbolj primerno zdravilo. Takšni primeri so bolj pogosti, kot pa ljudje navadno mislijo. Važno pri uporabi teh zdravilnih sredstev je, da se dober učinek, namreč ozdravljenje bolezni ne skuša doseči s tem, da se predhodno prepreči dozoritveni proces jajčeca, ampak da ima anovulatorna tableta istočasno dvojni direktni učinek: zdravljenje organizma in nehoteno, temveč le pripuščeno ustavitev omenjenega dozoritvenega procesa in s tem preprečenje spočetja. Jasno je samo po sebi, da smeta zakonca med zdravljenjem imeti zakonske odnose.

2) Enako je dovoljena raba anovulatornih tablet za okrepitev oslabiljenega ženskega organizma, kadar zdravnik sodi, da je ta resno oslavljen in da se bo prav s tem sredstvom zboljšal. V izbiri sme zdravnik seči po vseh tistih, ki so v danih okoliščinah bolj primerna za dosego namena, namreč ozdravljenja oz. okrepitve organizma, čeprav hkrati preprečijo morebitno novo spočetje.

3) Tudi so dovoljene te tablete, kadar bi šlo za zdravljenje ženske ali pa moške neplodnosti. Znano je namreč, da ta sredstva pogosto ozdravijo žensko ali moško neplodnost nedolgo po tem, ko se je z njih rabo prenehalo. Tako so te tablete prinesle rešitev že marsikateremu zakonu, ki je dolga leta čakal zaman na otroke. Nobenega

dvoma ni, da je raba tablet v takih primerih dovoljena.

4) Dovoljeno je uporabiti te tablete tudi z namenom zakasnit žensko menstruacijo za nekaj časa, kadar je za to podan zadosten razlog, ki bo moral biti tem važnejši, za čim daljši čas se hoče menstruacija zakasnit. Tak zadosten razlog je npr. podan, kadar bi menstruacija morala pasti na dneve, kadar mora žena opraviti kakšno razmeroma važno delo ali pa ima kakšen družabni kompromis, ki ga ne more brez težave odložiti in bi ji hkrati menstruacija v takih okoliščinah prinesla nevšečnosti in težave. Nekaj podobnega velja npr. za dekle, ki se športno udejstvuje, pa bi njeni dnevi sovpadli s kakšno športno prireditvijo, na kateri bi rada sodelovala ali pa za ženo, ki gre na pot, pa bi bila rada med potjo prosta nevšečnosti, ki so v zvezi z njenimi dnevi. Podobnih položajev je seveda še mnogo, mi smo jih našli samo nekaj za primer.

5) Podobno je dovoljena raba anovulatornih tablet, kadar hoče žena popraviti svoj bolj ali manj nepravilen cikel. Kadar je cikel zelo nepravilen, tako da se zakoneca ne moreta na noben način posluževati Knaus-Oginove metode, potem ga je treba smatrati za bolestrnega in je v takšnem primeru dovoljeno rabiti imenovana sredstva kot zdravilo za popravo te nepravilnosti.

Kadar je nepravilnost ciklusa manjša, vendar pa takšna da pre-

sega 2 ali 3 dni v mesecu in je torej otežkočena uporaba Knaus-Oginove metode — vsaj z gotovostjo se je ne da uporabljati — potem je tudi tedaj raba teh tablet dovoljena, kajti z njimi se skuša izpopolniti nek nepravilno delujoč biološki zakon.

Kadar pa nerednost ciklusa ne presega dveh ali treh dni ali pa je še manjša, potem takšnega ciklusa ne moremo smatrati za bolestrnega ali nepravilnega, ampak ga je imeti za normalnega in v skladu z biološkim zakonom in torej raba anovulatornih tablet ni več dovoljena, ker ne bi šlo več za zdravilno sredstvo.

6) V času dojenja. Po biološkem zakonu sama narava žene poskrbi, da nekaj časa po rojstvu otroka zoritveni proces in izločanje jajčec počiva, pač zato, da si rojstva ne slede prepogosto. Namen tega zakona je pač ta, da morejo starši primerno poskrbeti za vzgojo otrok. Poleg tega bi prepogostna rojstva mater preveč oslabela. Njen organizem potrebuje po vsakem rojstvu dovolj časa, da se odpočije in se okrepi. Zato torej narava sama poskrbi, da ženinini jajčniki počivajo v času dojenja. Ta počitek pa dejansko večkrat izostane, česar je kriva verjetno naša visoka civilizacija. Pri preprostih narodih namreč opažamo, da žene skoro brez izjeme med dojenjem ne morejo spočeti. Kadar je torej podana nevarnost novega spočetja med dojenjem, sme žena jemati anovulatorne tablete,

da na umeten način poskrbi za to, za kar bi morala narava sama poskrbeti.

Drugo je vprašanje, koliko časa po rojstvu otroka sme žena jemati te tablete in torej poskrbeti s tem za počitek zoritvenega procesa. Moralisti si v tem niso popolnoma edini, vendar za praktično ravnanje velja kot gotovo načelo: tablete se smejo jemati devet polnih mesecev po rojstvu otroka. To velja tudi za tiste matere, ki po zdravniškem nasvetu ne dojijo same svojega otroka. Tudi pri njih narava hoče omenjeni počitek spolnega dozorevanja in s tem oddaljenost enega rojstva od drugega.

7) Končno je dovoljena uporaba anovulatornih tablet tudi v primeru predvidenega posiljenja žene, npr. v času sovražnikovega vojaškega vpada v deželo, v koncentracijskem taborišču in v podobnih okoliščinah. Vsaka žena ima namreč pravico braniti se pred posledicami spolnega združenja, ki ji je bilo protipravno vsiljeno in ni sama privolila vanj.

S tem pa še niso izčrpani vsi primeri, v katerih je dovoljena uporaba anovulatornih tablet kot zdravilnih sredstev. V tukaj nepredvidenih primerih se bodo morali prizadeti pač obrniti na svoje spovednike ali pa na ljudi, ki so v teh vprašanjih poučeni.

p. Alojzij Kukovica S. J.

Bog in vesoljci

Ko so se prvi vesoljci vrnili na zemljo, so nekateri rekli, da nikjer v vesolju niso srečali Boga.

Dijaki so vprašali razgledanega in vernega profesorja, kaj misli o teh vesoljcih. Poučil jih je: „Če niso našli Boga na zemlji, ga tudi v vesolju ne bodo našli. Ni treba v vesolje, da spoznamo, da je Bog stvarnik!“

Mnogi znanstveniki in veliki fiziki danes trdijo, da je mogoče razložiti svet le, če priznamo Boga stvarnika.

Vodja centra za vesoljska raziskovanja Wernher von Braun je zapisal:

„Mislim, da se ni bati, da bi bodoči vesoljci na svojih raziskovalnih poletih izgubili ponižnost. Neizmerno zvezdnato nebo, ki jih v vesolju obdaja, jih neprestano opominja:

je MOČ, ki je silnejša kot moč njihovih strojev;

je MODROST, ki je globlja kot matematika njihovih elektronskih računskih strojev;

je OBLAST, ki je večja kakor pa oblast njihove lastne države.“

PREROKI IN NJIH POSLANSTVO

Zaveza na Sinaju je naredila iz Abrahamovih potomcev božje ljudstvo. V moči te izvolitve je izraelsko ljudstvo postalo branitelj božje besede in orodje v božjih rokah, potom katerega bo Bog izpolnil svoj načrt odrešenja. V tem ljudstvu se bo ob dopolnjenju časov učlovečil božji Sin - Odrešnik sveta.

Za to zgodovinsko in za vse človeštvo prevažno poslanstvo Bog to svoje ljudstvo vzgaja tako v verskem kot v moralnem oziru. Ta božja vzgoja, stroga in dosledna,

traja dolga stoletja. Njen cilj je ta, da izraelsko ljudstvo ohrani vero v enega samega, nadčutnega in osebnega Boga in da zvesto spolnjujejo njegovo postavo, proglašeno na Sinajski gori.

Zvest svoji obljubi, dani Abrahamu, pripelje Bog izraelsko ljudstvo v obljubljeni deželo. Pod Jozuetom vstopijo Izraelci v deželo Kanaan (leta 1200) in si jo delno osvoje. Jozue razdeli deželo po žrebu med dvanajstere izraelske rodove. Ta posest pa je bila bolj idealna kot dejanska, kajti Kana-

anci so obdržali še mnogo močnih postojank in o kakem uničenju njihovega prebivalstva ni mogoče govoriti. Kanaanci so bili staro, trajno naseljeno ljudstvo, z razvitim poljedelstvom, obrtjo in utrjenimi mesti. Po svoji zunanji, tvorni kulturi so daleč prekašali na pol nomadsko ljudstvo Izraelcev, ki je zraslo pod šotori v puščavi. Za Izraelce je obstajala v tem velika nevarnost, da višja civilizacija premaganih zmaga nad zmagovalci. Še bolj nevarna pa je bila za Izraelce kanaanska vera in morala, ki sta sloneli na češčenju naravnih sil. Magični obredi bogosluzja s svojo počutnostjo in razbrzdanostjo so imeli na neprosvetljeno množico silno privlačno moč. Zaradi tega je nastalo za Izraelce usodno zgodovinsko vprašanje: Ali bo revolucionarni izraelski monoteizem, ki se mu je posrečilo udreti v Kanaan, mogel uveljaviti svojo moč nasproti mogočnim silam kanaanske staroorientalske kulture, ali pa se bo unesel, omagal in propadel?

To nevarnost poveča še politični položaj izraelskega ljudstva v novih razmerah. Po Mojzesovi in Jozuetovi smrti je v Izraelu zmanjkalo osrednjega vodstva z močno avtoriteto. Ni bilo več načrtnega zbiranja narodnih sil. Posamezni rodovi so se oprli vsak na svojo pest. Le tupačam se združijo v boju zoper zunanje sovražnike pod vodstvom sodnikov, ki jim jih Bog obudi. V 11.

stoletju si zaradi filistejske nevarnosti izvolijo prvega kralja Savla in organizirajo svojo državo. Edinost ljudstva se utrdi pod drugim kraljem Davidom (okrog 1010), ki zavzame Jeruzalem in ga proglasi za glavno in sveto mesto. Salomon, Davidov sin, se zida v Jeruzalemu veličasten tempelj v čast Jahveju, edinemu praveму in živemu Bogu. Po njegovi smrti se raztrga politična edinost in se ustanovi dvoje kraljestvo: izraelsko na severu, ki mu napravijo konec Asirci leta 721, in judovsko z Jeruzalemom na jugu, ki ga uničijo Babilonci leta 587 pr. Kr.

Take so bile verske in politične razmere, v katerih Bog svojemu ljudstvu pošilja preroke, da mu dramijo vest in ga kljub silnim nevarnostim pohujšanja in odpada ohranijo v pravi veri in v zvestobi sinajski postavi.

KAJ SO BILI PREROKI

Preroštvo je v izraelskem ljudstvu božja ustanova, po kateri se Bog razodeva in ljudstvu govori. Prerok je človek, ki je od Boga poklican in poslan, da ljudstvu tolmači znamenja časa, to je znamenja zorenja božjega odrešitvenega dela. Znamenja časa so božja znamenja ali markacije v zgodovini človeštva. Po njih Bog razodeva človeštvu svojo voljo. Preroki so bili torej predstavniki in poslanci božji in tolmači božje volje in božjega reda, ki naj bo

podlaga človekovih odnosov do Boga.

Kadar govorimo o prerokih, ne hote mislimo na od Boga razsvetljene osebnosti, ki oznanjajo prihodnje reči. Pa je to le en del njihovega poslanstva. Svetopisemski preroki so v prvi vrsti glasniki božje besede, ki v božjem imenu oznanjajo ljudstvu pot resnice, mu odkrivajo njegove verske in moralne dolžnosti, ga opominjajo in svarijo zaradi njegovih grehov in mu napovedujejo božje kazni, ki ga bodo zaradi njegovih zablod zadele. Često pa prejmejo preroki od Boga tudi razodetje prihodnjih reči, ki jih gledajo kakor pričujoče v svojem razsvetljenem duhu in se zato tudi imenujejo vidci. To jasno in gotovo spoznanje in oznanjanje prihodnjih reči in dogodkov, ki ne more biti sad naravnih vzrokov, se označuje z nazivom prerokbe.

Način, kako je Bog preroke klical in se jim razodel, je s človeškimi besedami in pojmi neizrazljiv. Psihologija ne more razložiti pojava, ki je nad vsako naravno postavo. Bog se poniža do preroka, mu razsvetli um s svojo lučjo in mu v duši govori. Nad vse skrivnostno je to občevanje Boga s človekom, ko mu odkriva svoje misli in sklepe, ki naj jih ta ljudstvu oznani. „Duh Gospodov me je dvignil...“ „In beseda božja je prišla nad mene...“ (Ez 11, 1; 12, 1). Te in podobne izjave razodevajo izredni, nadnara-

vni značaj preroškega razsvetljenja in oznanila. Po prerokih prihaja na zemljo božja luč, luč božjega spoznanja, božjih misli in načrtov in nad vsem tudi napoved in podoba obljubljenega Odrešenika in kraljestva, ki ga bo on ustanovil na zemlji, ki bo kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravice, ljubezni in miru.

PREROKI STARIH VZHODNIH NARODOV

Preroke so poznali tudi stari vzhodni narodi z visoko kulturo kot so bili Sumerci, Asirci, Babilonci, Egipčani in Grki. A o pravem preroštvu pri njih ne moremo govoriti. Ker so pozabili na temeljno resnico iz prarazodetja, da je Bog ustvaril svet, so v svojih številnih bogovih častili le naravne sile. Slepe naravne sile so poosebili, da so se mogli z njimi pogovarjati in pogajati o ureditvi medsebojnih odnosov. Sledeč globokim verskim in moralnim težnjam, ki so lastne človeški od Boga ustvarjeni duši, so iskali sredstva, kako bi si mogli zagotoviti in ohraniti naklonjenost teh svojih bogov in kako naj bi se obvarovali škodljivega vpliva tistih višjih sil, ki so človeku sovražne. To njihovo stremljenje in iskanje jih je peljalo v čaranje in vedeževanje. Poklicni veščaki v tej umetnji so bili in so še poganski svečeniki in poganski preroki.

SVETOPISEMSKI PREROKI

Izraelski preroki pa stoje trdno na temelju vere v enega samega Boga, Stvarnika nebes in zemlje, čigar zvesti glasniki so. Kar oni govore, je resnica, razodeta od Boga. Kar oni napovedujejo, se popolnoma gotovo izpolni. Njihov sveti, nadnaravni poklic se javlja v sami njihovi osebni svetosti. V trajni borbi proti težnjam svojega ljudstva napram poganskemu mnogobožstvu in zapeljivim vplivom sosednih verstev, oni oznanjajo in živijo najčistejšo vero v enega samega, od sveta različnega, večnega, vsemogočnega, neskončno mōdrega, svetega in pravičnega Boga. Ta njihova moralna osebnost in junaška zvestoba pravi veri se ne moreta razložiti drugače kot le z direktnim posegom Boga v blagor in rešitev svojega ljudstva.

Preroški poklic in poslanstvo ni sta bila lahka. Zahtevala sta od preroka popolno predanost in pripravljenoost na vsakoteri žrtev, tudi žrtev življenja. Zato se mnogi od prerokov branijo te izvolitve in se je boje, zavedajoč se, da je pravo preroštvo tudi pravo mučeništvo. Prerok mora biti pripravljen, da stopa sam in osamljen skozi življenje, da je med ljudmi tujec, da plava proti toku, ki nosi ljudske množice. Le z božjo močjo in pomočjo se morejo vzdržati. To jim Bog tudi obljublja in zagotavlja, kakor se to bere npr. pri Jeremiju: „Le pojdi, kamorkoli te pošljem! Govori, karkoli ti ukazem! Nikar se ne boj! Saj sem s

teboj, da te obvarujem,“ govori Gospod“ (1, 7-8).

Tudi med izraelskim ljudstvom so nastopali krivi, lažnjivi preroki, ki so se izdajali za božje glasnike, ne da bi jih bil Bog za ta poklic izbral. Nasprotovali so praviim prerokom, jih sramotili in preganjali ter so oznanjali stvari, ki so si jih sami izmišljali, da bi se ljudstvu laskali in ga begali. O njih govori Bog Jeremiju: „Lažni prerokujejo ti preroki v mojem imenu. Nisem jih poslal, ne jim ukazal, ne jim govoril. Lažnjivo videnje, prazno prerokovanje in prevaro svojega srca vam sporočajo kot prerokovanje. . . . Z mečem in lakoto bodo ti preroki pokončani in prav tako ljudje, ki so njih prerokovanju sledili“ (14, 14-16).

Sveto pismo stare zaveze govori o prerokih

IZRAELSKI PREROKI

Prvi izraelski preroki, ki so nam zapustili svoje spise, nastopijo v 8. stoletju pr. Kr. A to ne pomeni da se je starozavezno preroštvo začelo šele s temi preroki-pisatelji. Zarja izraelskega preroštva se začenja že veliko prej s hebrejskimi očaki, ki jih psalmist že šteje med preroke (ps 104). Prvi izmed njih je bil gotovo očak *Abraham*. Poklican od Boga je prejel razodetje in je bil od Boga poslan, da ponese božjo besedo iz Ura na Kaldejsko med kanaanska ljudstva in še naprej. *Abraham* ne prerokuje z besedo, ampak s svojo vero, s svojo vdanostjo in pokorščino pravemu Bogu in s svojo veliko osebnostjo.

Dobrih petsto let za njim nastopi *Mojzes*, veliki voditelj, postavodajalec, učitelj in duhovnik izraelskega ljudstva. Navdihnjeni pisatelj, ki nam v 5. Mojzesovi knjigi poroča o njegovi smrti, ga imenuje največjega preroka: „In ni vstal več prerok v Izraelu, enak *Mojzesu*, s katerim je Bog občeval od obličja do obličja...“ (34, 10).

V dobi sodnikov, ki obsega 12. in 11. stoletje izraelske zgodovine, nastopi sodnica *Debora*, ki ji sv. pismo priznava naslov prerokinje (Sodn 4, 4). Za njo nastopajo preroške skupine, ki žive kakor v nekakšnih verskih bratovščinah in vsaj v večini s svojim zgledom potrjujejo ljudstvo v zvestobi do pravega Boga. Veliki preroki *Samuel*, *Elija* in *Elizej* vzdržujejo z njimi stalen stik in Sa-

muel celo včasih predseduje njihovim sestankom (1 Kralj 10, 5).

Samuel je bil sodnik in prerok. Dvajset let je sodil Izraela, postal je njegov rešitelj iz oblasti filistejcev, kakor nekoč *Mojzes*. To pač zato, ker je imel *Mojzesevega* duha in je oživil v ljudstvu *Mojzesevo* vero in zvestobo pravemu Bogu. Postal je zvezni člen med dvema dobama izraelske zgodovine, med sodniško in monarhično dobo. Izvršil je važno zgodovinsko nalogo in ga svetopisemski izvedenci po pravici štejejo med najpomembnejše osebnosti stare zaveze.

V dobi obojnega kraljestva vera in morala v ljudstvu propadala. V 9. stoletju nastopi v severnem kraljestvu božji gorečnik prerok *Elija*, ki s svetim pogumom očisti kralju in ljudstvu odpad od Boga in v božji sodbi na gori *Karmelu* skuša obnoviti duha sinajske zaveze, kar se mu pa le delno posreči. Izraelsko ljudstvo v severnem kraljestvu rajši sledi krivim prerokom in *Baalovim* svečenikom. Pregarjan po kraljici *Jezebeli*, si *Elija* le z begom reši življenje in je na gori *Horeb* v sinajskem pogorju po Bogu potolažen in okrepljen (3 Kralj 18-19). Ko se vrne, nadaljuje z isto sveto vneto svojo preroško službo, dokler ga Bog v viharju ne vzdigne v nebo (Kralj 2). Ob *Jesusovem* spremenjenju na gori je *Eliju* in *Mojzesu* izkazana čast, da se prikažeta in z *Jesusom* govorita o njegovem trpljenju in poveličanju (Mt 17).

Za Elijem nadaljuje njegovo preroško poslanstvo v severnem kraljestvu njegov učenec *Elizej*, velik čudodelnik in odločen borec za pravo vero.

V 8. stoletju pr. Kr. pa nastopi *prva skupina takoimenovanih literarnih ali klasičnih prerokov*, ki si slede do 5. stoletja, kateri so svoje opomine in prerokbe zapisali in so se nam njih spisi ohranili v kanoničnih preroških knjigah sv. pisma. To sta preroka *Amos* in *Ozej*, ki delujeta v severnem kraljestvu, *Izaija* in *Mihaj* pa v južnem. Vsi štirje napovedujejo nestanovitnemu ljudstvu težke božje kazni, propast lastne države pod *Asirci* in *Babilonci*, a vedno tudi oznanjajo, da cilj teh božjih sodb ni uničenje, ampak odrešenje. Bog ne bo popolnoma uničil izvoljenega ljudstva, ampak si bo prihranil „sveti ostanek“, da iz njega nekoč obudi, „Gospodovo mladiko“, obljubljenega *Odrešenika* (Iz 4, 2-3).

Več kot pol stoletja za prvo skupino prerokov-piscev, nastopi v 7. in 6. stoletju *druga skupina*, ki bi jo mogli imenovati *Jeremijev preroški krog*. To so preroki *Sofonija*, *Nahum*, *Habakuk*, *Baruk*, *Ezekijel* in *Danijel*, ki delujeta v babilonskem izgnanstvu. Največji v tej drugi skupini je prerok *Jeremija*, ki je bil poklican leta 627 in je vršil svojo preroško službo v najtežjih časih izraelske zgodovine. Neizmerno ljubi svoj narod in svojo domovino, pa žanje zato le nehvaležnost in preganjanje. Do-

živi propast Jeruzalema in tempelja in odhod ljudstva v babilonsko sužnost. Njegovo opominjanje ne obrodi v tistih težkih časih zaželjenega sadu, a dozori svoj sad v izgnanstvu, da ga lahko imenujemo očeta najčistejše judovske vere.

PO VRNITVI IZ SUŽNOSTI

Po vrnitvi Judov iz babilonske sužnosti nastopita leta 520 pr. Kr. preroka *Agej* in *Zaharija*, ki spodbujata ljudstvo, da dovrši zidanje drugega templja in da spolnjuje npravne in socialne dolžnosti, ki so jih oznanjali že prejšnji preroki. „Sodite pravično in bodite dobri in usmiljeni drug z drugim; vdove in sirote, tujca in ubožca ne stiskajte in nihče naj ne izmišlja hudega v svojem srcu zoper svojega bližnjega“ (Zah 7, 9-10). Stari ljudem, ki so še videli nekdanji veličastni Salomonov tempelj in so tarnali, češ, kako bo novi tempelj zaostajal za prejšnjim, napove prerok Agej, da bo slava te druge hiše božje večja, kakor je bila slava prve, saj bo v njo vstopil sam obljubljeni Mesija (2, 9).

Za Agejem in Zaharijem, ki sta govorila ljudstvu po vrnitvi iz babilonske sužnosti, so med prerokipisci še naslednji: *Malahija*, *Abdija*, *Joel* in *Jona*. Potem ni nobenega več skozi več kot štiristo let, do Janeza Krstnika, ki je bil po Jezusovi izjavi več kot prerok, saj je on pripravljajal pot Kristusu-Odrešeniku (Mt 11, 11).

Po obsežnosti preroških spisov, ki so nam jih omenjeni preroki zapustili, razlikujemo navadno štiri velike preroke, ki so: Izaija, Jeremija, Ezekijel in Danijel in dvanajst malih prerokov, ki so ostali preroki-pisci. To razlikovanje pa je le postranskega značaja. Vsi preroki so bili veliki v svojem poklicu in poslanstvu. Bili so borci za božjo stvar, glasniki in branilci prave vere in sinajske postave, moške ne le besede, ampak tudi dejanja in življenja. Po njih učenju, zgledu in žrtvovanju je izraelski narod ohranil vero v Jahveja, edinega pravega Boga ter je bilo tako omogočeno uresničenje božjega načrta odrešenja. Zgled in nauk teh svetih, junških mož, moreta služiti tudi nam v potrjenje in spodbudo na poti krščanskega življenja. Branje njihovih navdihnutih spisov nam pomaga spoznavati Boga v njegovi svetosti, zvestobi in pravičnosti, pa tudi v njegovem neskončnem usmiljenju in dobroti. Odlični duhovni učitelji so vsem, ki se trudijo Bogu služiti in se žrtvovati za njegovo čast in kraljestvo.

+

V Novi zavezi, ki je nastopila s Kristusom, se doba starozaveznih prerokov neha. Kristus, učlovečeni božji Sin, dopolni postavbo in preroke (Mt 5, 17). On je „poslanec in veliki duhovnik naše veroizpovedi“ (Hebr 3, 2), „ki je postal za vse, kateri so mu poslu-

šni, začetnik večnega zveličanja“ (Hebr 5, 9). On je najvišji prerok, ki nam je razodel najgloblje božje skrivnosti: „Razodel sem vse, kar sem slišal od svojega Očeta“ (Jan 15, 15). Sveti Pavel natančno loči obojno dobo, ko pravi: „Mnogokrat in na mnogotere načine je nekdanj Bog govoril očetom po prerokih, slednjič, te dni, nam je govoril po Sinu“ (Hebr 1, 1-2).

Glede svete Cerkve, ki jo je Kristus ustanovil, moremo reči, da prerokov v smislu onih iz Stare zaveze v njej več ni, čeprav se v sv. pismu Nove zaveze pogosto omenja dar prerokovanja. Ima pa Cerkev preroško poslanstvo, ker je bila ustanovljena zato, da oznanja vsem narodom blagovest Nove zaveze in jih uči izpolnjevati vse, kar je Kristus zapovedal (Mt 28, 29-30). Cerkev mora stoletje za stoletjem preiskovati zaklad razodetja, ki ga je prejela, da more vsem ljudem posredovati njegove duhovne dobrine. Proučevati mora znamenja časa in živo vzdrževati upanje na drugi Gospodov prihod, ko bo zaveza z Bogom za večno dopolnjena. Tega preroškega poslanstva Kristusa in Cerkve pa je deležno tudi vse božje ljudstvo, ki naj, po naročilu Koncila (C 12) razširja svoje življenje pričevanje posebno z življenjem vere in ljubezni ter prinašajoč Bogu hvalno daritev, to je, sad ustnic, ki slave njegovo ime (Hebr 13, 15),

Alojzij Košmerlj

Kakšen pomen ima cerkveno leto in velikonočni praznik, njegovo središče?

Dobra mati Cerkev vidi, da je njena dolžnost nekatere dni v letu posvečevati spominu zveličavnega dela božjega ženina. Vsak teden se na dan, ki ga je začela imenovati Gospodov dan, spominja njegovega vstajenja; enkrat v letu, ob največjem prazniku velike noči se ga pa posebej spominja hkrati z njegovim blaženim trpljenjem.

Celoto Kristusovih skrivnosti pa razgrne v teku leta: od učlovečenja in rojstva do vnebohoda, do binkoštnega praznika in do pričakovanja blaženega upanja in prihoda Gospodovega.

Ko na ta način obhaja skrivnosti odrešenja, odpira zaklade kreposti in zasluženja svojega Gospoda in sicer tako, da se te skrivnosti v vsakem času na nek način ponavzočijo, verniki pa pridejo z njimi v stik in se napolnjujejo z zveličavno milostjo (Konstitucija o sv. bogoslužju, 102).

Ali se bo kmalu določil dan velike noči na določeno nedeljo v stalnem koledarju?

Sveti drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor prisoja ne majhen pomen želji mnogih, da bi bil velikonočni praznik vedno na določeno nedeljo in da bi se koledar ustalil. Po skrbnem tehtanju posledic, ki bi mogle izvirati iz uvedb novega koledarja, zato izjavlja sledeče:

1. Sveti cerkveni zbor se ne upira določitvi stalno iste nedelje po gregorijanskem koledarju za velikonočni praznik, če na to pristanejo prizadeti, zlasti bratje, ločeni od edinosti z apostolskim sedežem.

2. Sveti cerkveni zbor prav tako izjavlja, da ne nasprotuje začetnemu prizadevanju, naj bi svetna družba uvedla stalni koledar.

Med različnimi zamišljenimi načrti za ureditev stalnega koledarja

in za njegovo uvedbo v svetno družbo Cerkev samo tistim ne nasprotuje, ki ohranjajo in branijo teden s sedmimi dnevi in nedeljo, brez dni izven tedna, tako da si tedni sledijo drug za drugim, razen če se pojavijo izredno važni dokazi, o katerih naj presoja apostolski sedež (Dodatek h Konstituciji o sv. bogoslužju).

Kakšno mesto ima češčenje presvete Device Marije med cerkvenim letom?

V tem letnem praznovanju Kristusovih skrivnosti sveta Cerkev s posebno ljubeznijo časti blaženo Bogorodico Marijo, ki je neločljivo povezana z odrešilnim delom svojega Sina. V njej občuduje in povečuje najlepši sad odrešenja in vesela zre kakor v najčistejši podobi to, kar sama vsa želi in upa postati (Konstitucija o sv. bogoslužju, 103).

Zakaj in v kakšnem odnosu do velikonočne skrivnosti se časté tudi svetniki med cerkvenim letom?

Cerkev je v letni krog vpletla tudi spomine mučencev in drugih svetnikov, ki so po mnogovrstni božji milosti dosegli popolnost in zdaj uživajo večno blaženost ter pojo Bogu v nebesih popolno hvalo in za nas prosijo. S svetniškimi godovi namreč Cerkev oznanja velikonočno skrivnost v svetnikih, ki so s Kristusom trpeli in so z njim poveščani; postavlja

pred vernike njihov zgled, ki naj jih po Kristusu potegne k Očetu; po njihovem zasluženju tudi prosi božjih darov (Konstitucija o sv. bogoslužju, 104).

Ali ima cerkveno leto tudi vzgojno in ascetično nalogo?

Ob različnih letnih časih končno Cerkev po izročeni navadah dopolnjuje vzgojo vernikov s pobožnimi duhovnimi in telesnimi vajami, s poukom, z molitvami ter z deli pokore in usmiljenja (Konstitucija o sv. bogoslužju, 105).

Kako je treba urediti praznovanje Gospodovih praznikov in praznovanje praznikov svetnikov med cerkvenim letom?

Srca vernikov je treba dvigati predvsem k praznikom Gospodovim, čigar zveličavne skrivnosti se med letom obhajajo. Zato naj „sveti časi“ dobijo primerno prednost pred godovi svetnikov, da se bo na ustrezen način obhajal celotni krog zveličavnih skrivnosti (Konstitucija o sv. bogoslužju, 108).

Kakšno vrednost in kakšen pomen imata glasba in petje v bogoslužju?

Glasbeno izročilo vesoljne Cerkve predstavlja zaklad neprecenljive vrednosti vzvišen nad druge izraze umetnosti zlasti zato, ker kot cerkveno

petje v zvezi z besedilom tvori nujno in neločljivo sestavino slovesnega bogoslužja.

Zato so cerkveno petje poveličevali tako sveto pismo kot cerkveni očetje in papeži, ki so v novejšem času od Pija X. dalje določeneje osvetljevali, da je prava naloga cerkvene glasbe služiti bogoslužju.

Cerkvena glasba bo zato toliko svetlejša, kolikor tesneje bo povezana z bogoslužnim dejanjem, ko bo ali izražala molitev ali spodbujala k ubranosti duš ali pa svete obrede obdajala z večjo slovesnostjo. Cerkev pa odobrava in za bogoslužje dopušča vse oblike resnične umetnosti, če le imajo potrebne lastnosti (Konstitucija o sv. bogoslužju 112).

Kakšne načine petja in glasbe dopušča Cerkev?

Cerkev gleda v gregorijanskem petju svojsko petje rimskega bogoslužja, zato naj ob enakih pogojih pri liturgičnih opravilih zavzema prvo mesto.

Druge vrste glasbe predvsem polifonija (večglasno petje), se nikakor ne izključujejo iz bogoslužnih opravil; ustrezati pa morajo liturgičnemu duhu po določbah člena 30 (Konstitucija o sv. bogoslužju, 116).

Ali se morejo sprejeti v bogoslužje ljudske verske pesmi?

Ljudsko nabožno (cerkveno) petje je treba skrbno gojiti, da se bodo

pri pobožnostih in svetih opravilih ter pri samih liturgičnih dejanjih mogli po pravilih in določbah rubrik (predpisov) razlegati tudi glasovi vernikov (Konstitucija o sv. bogoslužju, 118).

Kakšna glasbila se dovoljujejo v cerkvi?

Orgle je treba imeti v latinski Cerkvi v veliki časti kot tradicionalno glasbilo, ki more s svojim glasom čudovito povečati sijaj cerkvenih obredov ter duha silno dvigati k Bogu in vzvišenim stvarim.

Druga glasbila se smejo pri bogoslužju uporabljati po sodbi in s soglasjem pristojne pokrajinske (cerkvene) oblasti v smislu člena 22 § 2, 37 in 40, kolikor so primerna ali jih je mogoče prirediti za sveto uporabo, če se skladajo z vzvišenostjo svetišča in zares spodbujajo pobožnost vernikov (Konstitucija o sv. bogoslužju, 120).

Kaj priporoča Cerkev glasbenikom?

Glasbeniki, ki so prežeti s krščanskim duhom, naj se zavedajo, da je njihov poklic gojiti cerkveno glasbo in množiti njene zaklade.

Ustvarjajo naj skladbe, ki bodo imele značaj prave cerkvene glasbe in jih bodo mogli izvajati ne le večji zbori, ampak bodo dostopne tudi manjšim ter bodo dajale primer-no mesto sodelovanju vsega vernega občestva.

P. B. Häring, pisatelj knjige „Sedaj se pričinja koncil“, iz katere objavljamo vrsto člankov v DŽ

Velikonočna skrivnost je tudi vodilna misel velike konstitucije o Cerkvi. Poslanstvo Cerkve je prav, da to skrivnost odkriva in o njej pričuje. „Cerkev ‘nadaljuje svoje romanje med preganjanji sveta in tolažbami Boga’ in označuje Gospodov križ in njegovo smrt, dokler Gospod ne pride (prim. 1 Kor 11, 26). Krepi pa se v moči vstalega Gospoda, tako da s potrpežljivostjo in ljubeznijo zmaguje nad svojimi notranjimi in prav tako zunanji bridkostmi in težavami, in da na svetu, čeprav v sencah, vendar zvesto ra-

zodeva njegovo skrivnost, dokler se ne bo na koncu razodela v polni luči.“ (Lumen gentium, 8. člen).

Kar se trdi o Cerkvi na splošno, se potem dosledno prilagodi poslanstvu laikov. Vse, kar glede tega ugotavlja četrto poglavje, je prikazano v luči velikonočne skrivnosti: „Vsak laik mora pred svetom biti priča vstajenja in življenja Gospoda Jezusa in znamenje živega Boga.“ (38. čl.)

Kristjan, ki v vsem išče sebe ali se prepušča osebnim in skupinskim sebičnosti v važnih in odločilnih zadevah, ni pričevalec vstajenja, zakaj vstajenje je zmaga nesebične ljubezni. Prav tako ne živi v skladu z velikonočno skrivnostjo kristjan po imenu, ki na zunaj izpolnjuje božje in cerkvene zapo-

P. BERNARD HÄRING

CERKEV V LUČI VELIKONOČNE SKRIVNOSTI

vedi iz čiste prilagodljivosti, ali pa kristjan-minimalist, ki mu je samo do tega, da bi vedel, če ta ali ona stvar veže pod smrtnim grehom; to pa iz strahu, da mu ne

bi bilo treba za Boga in bližnjega storiti preveč. Nasprotno pa imajo kristjani, vzgojeni v šoli velikonočne skrivnosti, veselo in hvaležno vero, so zvesti v majhnih in velikih rečeh, ne da bi bili malenkostno sužnji zunanjih izročil. Z vsem srcem se dajo voditi delovanju Svetega Duha, velikemu daru vstalega Gospoda; so duhovno čuječi pred znamenji časov in uporabljajo ponižno in srčno vse prilžnosti za dobro, ki jih jim ponuja božja Previdnost. Žive za skupnost in ji dajejo na razpolago vse svoje osebne darove; niso samotni romarji, niti preproste številke v kolektiviziranem množtvu. Ne delajo dobrega mrmraje. Tudi v preskušnjah in nesrečah ohranjajo veselje vere in upanja. Za osredje, v katerem žive, so svetilnik, kajti njihova moč je Gospodovo veselje.

Mnogi duhovniki in laiki občutijo pred obnovenim naporom II. vatikanskega cerkvenega zbora enaka čustva, kot jih je v prvem hipu imela Marija Magdalena na velikonočno jutro: našla je grob prazen in se je pritoževala pred hierarhijo, pred Petrom in Janezom: „Gospoda so odnesli iz groba in ne vemo, kam so ga položili“ (Jan 20, 2); enako je potožila angelom (Jan 20, 13). Njena bolečina je pred Gospodom postala celo še hujša. Od žalosti ga ni spoznala, pa ga je prosila, naj ji truplo vrne; pripravljena je, da gre ponj in ga prinese na lastnih rokah (Jan 20, 15). Prav ona, ki jo je čez nekaj trenutkov Gospod

poslal kot glasnico vstajenja k apostolom, je morala po težki poti, preden jo je vera v vstajenje mogla preoblikovati.

Podobno se danes nekateri — hvala Bogu, vedno manj številni — pritožujejo, da je Cerkev v binokostnem viharju in v pričevanju svoje vere v vstajenje bolj polna življenjske sile, kot jo morejo prenesti. Tako se jim zdi pohujšljivo, da naj liturgija velikonočnih skrivnosti spet vstane za preprosto ljudstvo iz groba mrtvega jezika in vedno bolj postaja tudi zanj življenjska poslanica. Tako so nekateri bogoslovci in laiki mislili, da je mogoče vero ohraniti v njeni čistosti samo z nespremenljivimi obrazci, ki naj bodo kolikor moč sestavljeni v mrtvem jeziku. Na ves glas govore o nepopravljivi izgubi, pa opažajo zdaj, da je božje izročilo kot mogočna reka, prepolna življenja in življenjskih resnic. Še nikdar se niso potrudili, da bi razlikovali bistvo vere od oblačila, v katerem se je prikazovala v minulih stoletjih. Dogajalo se je celo to, da so nekateri videli samo to zunanje oblačilo in ga z vso silo skušajo rešiti. Izoblikovali so si vsakdanje krščanstvo in se pritožujejo nad tistim, ki jih spodbuja, naj hodijo in napredujejo.

Vsi občutijo ali so čutili nekaj podobne skušnjave. Naj bi Bog vsem naklonil milost temeljitega spreobrnjenja, da z vero in življenjem postanejo glasniki Kristusovega vstajenja.

Poslovenil prof. A. Geržinič

Iz
dnevnika
Janeza
XXIII.

Oh, ob tebi se ničesar ne bojim!
V tvojem naročju počivam; kot
tvoja izgubljena ovčica poslušam
utripe tvojega srca; Jezus, ponovno
sem tvoj, vedno tvoj! S teboj sem
resnično velik; brez tebe sem bičja
trstika, steber pa, ko sem na tebe
naslonjen. Nikdar ne smem poza-
biti na svojo revščino, da bom vedno
trepetal zaradi sebe; toda vedno se
moram — čeprav ponižan in osra-
močen — z večjim zaupanjem o-
klepati svojega srca, ker je moja
revščina prestol tvojega usmiljenja
in tvoje ljubezni.

Jesu bone, tecum sum semper, ne

discesseris a me — Dobri Jezus,
vedno bom s teboj, ne pojdi od
mene!

8. Veliki četrtek je, veliki dan
Srca Jezusovega, dan njegove svat-
be in ljubezenske oporoke!

Kakor svetel sončni žarek v tre-
nutku razprši oblake na nebu in
prikliče življenje, tako me je moj
dobri Učenik dvignil in me raz-
svetlil na dan, ki je morda zame
najslovesnejši v vsem letu. Imel
sem občutek, da me obliva obilje
miru, ko sem se bližal, da bi ga
prejel (v svetem obhajilu); čutil

sem vso radost ob njegovi navzočnosti; ginjen sem poslušal njegov poslovilni govor, zadnje pozdravne besede in vsa moja oseba je sladko trepetala v neki nežnosti, ki je ne znam izraziti in mi je zalivala trepalnice, ko sem ga spremljal do oltarja, kjer so ga shranili.

Oh, kako mi vedno bolj daje razumeti svojo željo, naj se ves raztopim v ljubezni do njega s pobožnostjo do najsvetejšega Zakramenta. Pred najsvetejšim Zakramentom moram ponavljati tisto željo, ki jo čutim, ki me spodbuja, da bi živel samo za Jezusa, in prositi kar naprej za milost, da bi bil obvarovan tolikih grehov, ki bi jih brez njegove pomoči gotovo storil. Kako bi mogel ostati brezčuten ob tem vabilu?

Pri zadnji večerji je Jezus, najvišji duhovnik, ustanovil duhovništvo; in sedaj kliče tudi mojo revno osebo k udeležbi na tako visoki službi. Že nekaj let me je pripravljalo po različnih stopnjah in nižjih redovih za veliko dejavnje, sedaj pa me hoče v svoji službi tako, da se mu bolj slovesno posvetim in da naredim nerazvezljivo obljubo zvestobe samo njemu in popolne ločitve od svetnih stvari. O Jezus, želim si tega trenutka, ki sem ga že tako dolgo pričakoval. Glej, o Jezus, zapuščam domovino, starše, svoje revne mreže, vse; k tebi prihajam. Sprejmi me, kot si sprejel Petra, Janeza, Mateja in druge! Če nisem vreden, da bi sedel k tvoji mizi, se bom spraval vsaj k tvojim nogam, da bom sprejel drob-

tine, ki padajo na tla. Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Rajši sem zavržen v hiši svojega Boga, kakor da bi prebival v šotorih grešnikov (Ps 83, 11).

Samo eno stvar želim: da bi ostal stanovit in v tvoji sveti ljubezni, eno s teboj, kakor si ti eno s svojim Očetom. O joj, kako preko tvojih zadnjih besed na tvojem žalostnem božanskem obličju berem peklenski namen izdajalca Juda. Jezus, s sklenjenimi rokami te rotim, ko se tresem od strahu: Če ti veš, da se bom nekoč pregrešil proti svojim obljubam, daj, da bom umrl v trenutku, preden bom naredil veliki korak in ti prisegel zvestobo.

9. Moja velika knjiga, iz katere bom odslej moral črpati z večjo skrbjo in srcem božje nauke velike modrosti, je Križani. Priti mora v navado, da bom sodil dejanja in vso človeško znanost po načelih te velike knjige. Preveč lahko se dam prevarati praznim videzom in pozabljam na pravi vir resnice. Če bom gledal na Križanega, bom čutil, kako se bodo v študijskem področju rešile vse težave, teoretična in praktična moderna vprašanja. Solutio omnium difficultatum Christus — Kristus je rešitev vseh vprašanj.

Če bi moral spomniti na vse dobre misli in čustva, ki sem jih po Gospodovi naklonjenosti spočel in čutil v teh dneh, ko sem premišljeval Jezusovo trpljenje, en teden ne bi bil zadosti. Za čas, ko bo moje samoljubje izkoristilo kak trenutek,

ko ne bom pozoren, in bo gradilo svoje gradove v zraku ter hotelo, da bi plaval in plaval v višavah, za tisti čas si naredim nekako postavo, da bom vedno mislil na te-le tri kraje: na Getsemani, na Kajfovo hišo in na Kalvarijo.

Križani mi mora vedno biti razlog za veliko tolažbo in oporo v moji revščini. Jezus razprostira svoje roke na križu, da bi objel grešnike. Kadar se bom kaj pregrešil, ali se bom čutil vznemirjenega, si bom predstavljal, da se vržem ob vnožje križa kot Magdalena in sprejemam na svojo glavo tisti dež krvi in vode iz ranjenega Zveličarjevega Srca.

Kalvarija — tako sklepa sveti Frančišek Saleški (*Traité de l'amour de Dieu*, knjiga XII, pogl. 13) — je gora ljubečih, akademija ljubezni. Zaradi tega moram postati zelo domač z njo tudi zato, ker se je tam zgodilo prvo in najbolj slovesno prikazanje svetega Srca.

O neizrekljiva sladkost! Moj do-bri Jezus je umirajoč nagnil svojo glavo, da bi poljubil svoje ljubljene. In mi damo Jezusu toliko poljubov, kolikor je naših dejanj ljubezni. Sv. Avguštin pravi: „*Longinus aperuit mihi latus Christi lancea et ego intravi et ibi requiesco securus* — Longin mi je s sulico odprl Kristusovo stran in jaz sem vstopil in tam varno počivam.“ In jaz ponavljam z velikim učenikom: „*Inter brachia Salvatoris mei et vivere volo et mori cupio, ibi securus decantabo* — V rokah mojega Zve-

ličarja tako hočem živeti, kakor želim umreti; tam bom varno prepeval.“ (Sv. Avguštin, *Manuale*, pogl. 23; PL, 40, 961).

10. Bliža se ura. Hitro pripravimo svetilke: „*Ecce sponsus venit* — Glejte, ženin gre“ (Mt 25, 6)! O veselje, o tolažba! Zahvalim se ti, o Jezus, da si mi dal občutljivo že naprej občutiti zadovoljnost ob tistem velikem trenutku, ko se bom mogel vpričo vse Cerkve posvetiti napreklicno tvoji službi pri oltarju. Oh, ne glej na mojo nevednost, marveč na mojo dobro voljo! Jutri zjutraj ob prvih sončnih žarkih, ko te bodo vsi zvonovi na svetu pozdravljali kot od smrti vstalega, boš ti prišel, da bi me dobil lepega in slavnega za praznovanje moje svatbe s teboj! O, pridi, Sveti Duh, v teh nekaj nočnih urah, ki so mi še na razpolago, vžgi, požgi, uniči, poživi, preoblikuj moje majhno srce, naredi iz njega vredno posodo za Jezusa!

Marija, Marija, predraga mama, obriši svoje solze! Tvoj Sin bo vstal. *Regina coeli laetare* — Raduj se, Kraljica nebeška! Jaz se izročim v tvoje roke, ti me moraš njemu predstaviti. Sveti Jožef, najčistejši Marijin ženin, sveti Janez evangelist, v čigar svetišču bom posvečen, vidva, ki poznata Jezusove utripe, dajta mi kakšno iskrico svoje ljubezni! Sveti Peter in Pavel, sveti mučenci iz Rima in vsega sveta, preljubenzivi sveti Frančišek Saleški in vsi moji posebni in predragi zaščitniki, prosite zame. Pred vsem nebeškim dvorom se vržem na obraz; jaz grešnik, toda blagoslovljen od Jezusa, se pri-

poročim molitvam vsega raja. Prečisti angeli, ki ste hodili za brezmadežnim Jagnjetom, zbrali njegovo kri na Kalvariji in oznanili slavno vstajenje, združite se z mojim angelom varuhom, ko prosi ponižno božjega Duha, dopolnjuje mojo nemoč, je navzoč na mojem prazniku in posreduje zame. Veni, veni Domine, expectat te anima mea — Pridi, pridi, Gospod, moja duša te pričakuje!

11. Sladkost ob mojem posvečenju je bila tako velika, da je nikakor ne znam izraziti. O quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit et deficit anima mea in atria Domini — Kako ljuba so tvoja bivališča, Gospod nad vojskami! Moja duša hrepeni, medleč koprni po Gospodovih dvorih. Resnično, cor meum et caro mea exultaverunt in Deum vivum — moje srce in moje telo vriskata k živemu Bogu (pr. Ps 83, 2-3).

Tisti obred to jutro pri sv. Janezu v Lateranu je bil že sam po sebi tako slovesen, še bolj slovesen pa zame, da ga ne bom vekomaj pozabil. Sedaj sem resnično nov človek, odločitev je izvršena.

Eminenca kardinal vikar (Peter Respighi) je v imenu papeža in Cerkve sprejel, blagoslovil in posvetil mojo odpoved vsem svetnim stvarim ter mojo popolno, brezpogojno in neodločljivo posvetitev Jezusu Kristusu.

Ko sem se po slovesnem ležanju z obrazom proti tlom približal oltarju ter je kardinal sprejel mojo obljubo ter me oblekel v novo in

slavno uniformo, se mi je zdelo, da so se zbudili tudi papeži in spoznavalci ter mučenci, ki spe v tihih grobovih velike bazilike, me po bratško objeli, se radovali z menoj ter se združili z zborom vstajenjskih angelov, ki so slavili slavnega Jezusa, ki je izvolil dvigniti do tolike višine to revno stvar. Oh, jezik ne more izraziti vse nežnosti tistega trenutka, toda spomin nanj bo v mojem srcu trajal vso večnost, in jaz nikdar ne bom nehal hvaliti ljubezni mojega Boga, njegove veličine in njegove slave.

Edina beseda, ki sem jo jecljal je izraz svetega Pavla: „Vivo ego, iam non ego, vivit vero in me Christus — Živim, pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus“ (Gal 2, 20). Ne jaz nisem več moj, jaz sem Jezusov. Tolikokrat sem to rekel, toda danes ponovim z večjim navdušenjem: Jaz sem Jezusov! Suscipe, Domine Jesu, universam meam libertatem — Sprejmi, Gospod Jezus, vso mojo prostost!

Potrpi, o Gospod, če v svoji slabosti in zmedenosti ob podelitvi tolike milosti ne znam povedati zahvale. Ta velikonočni čas bo zame le en praznik; na ta praznik bom bolj mirno v globokem notranjem dušnem veselju okušal tvojo sladkost; ne bom se odtrgal od tvoje radostne ljubezni; izročal ti bom svoje misli, svoje vzore za novo življenje, v katerem naj se razodeva plamen tiste tvoje ljubezni, ki si jo ta dan prižgal v mojem revnem srcu.

Poslovenil dr. Filip Žakelj

V D R U Ž I N I

Douglas Mac Arthurjeva želja

„Dobri nebeški Oče, daj mi sina, ki ne bo imel srca namesto možganov; sina, ki te bo spoznal in se bo zavedal, da je spoznati tebe vogelni kamen vse modrosti.

Prosim te, o Bog, da ga ne vodiš po lahkih potih, temveč po stezah težav in ovir. Nauči ga, da ne bo klonil v viharjih in da bo imel sočutje s tistimi, ki so padli.

Oblikuj mi sina s čistim srcem in s plemenitimi željami, ki bo znal gospodariti najprej sebi in šele potem drugim, ki se bo znal smejati, ne do bi kdaj pozabil, da je na svetu tudi jok, ki bo gledal v bodočnost, ne da bi izgubil smisel za nauk preteklosti.

Daj mi sina, ki bo vse stvari in dogodke znal presojsati in mo-triti v luči evangelija.

In ko bo imel vse to, Te prosim, mu daj še tolikšno mero duho-vitosti in dobre volje, da bo ostal vedno miren in ga nobena stvar ne bo vrgla iz ravnotežja.

Tedaj si bom tudi jaz, njegov oče, upal v vsej ponižnosti pri-znati: Nisem živel zaman!“

Družinski koledar

5. Nova obletnica našega zdomstva.
Prvi dnevi maja so vsakokrat prepleteni z mislijo na dom in spominom o odhodu pred 24 leti.

Da bi nikdar ne pozabili mi sami in naši otroci tistih dni in zlasti ne vzrokov, ki so nas pripeljali na to pot zdomstva!

11. Slovensko romanje v Luján.
Sredi maja — v domovini je ta najlepši mesec posvečen Mariji — se zbiramo pri Materi božji v Lujanu. To je na videz naša največja verska manifestacija. Ali je tudi v resnici, ostane skrito v naših dušah. Mnoge družine si zagotavljajo uspeh romanja s posebno pripravo v molitvi in raznih odpovedih.

Bog daj, da bi bilo tudi letos naše srečanje z nebeško Materjo čim iskrenejše, čim globlje; čim uspešnejše za vsakega osebno, za naše družine in našo skupnost!

Danes sva Bogu za vsakega otroka posebej hvaležna . . .

Gospo Marijo O. srečujem že dolgo vrsto let v Miramaru, kjer preživlja počitnice. Med letom pa živi v Velikem Buenos Airesu. Ima osem otrok. Zadnjič sem jo obiskala. Nisem imela njenega natančnega naslova in sem se — na slepo srečo — ustavila pred hišo, kjer se je igralo največ otrok. Res — hiša je bila dom gospe Marije. Bila je v kuhinji, kjer je pripravljala vešerjo, okrog nje pa je bilo polno otrok in z njimi polno smeha in otroške igre. Najbolj razigran je bil Marjanček, šestletni deček, katerega gospa Marija čuva in pazi, kakor da bi bil njen lastni sinek.

„Gospa Marija, kako se počutite sredi tega življenjskega živ-žava?“

„Ako je v hiši živ-žav, tedaj so otroci zdravi in veseli. Ako živ-žav potihne, že zaskrbljeno ogledujem zdaj enega, zdaj drugega — če morda niso zboleli. Nekoč jih je ležalo šest — in v hiši je bil velik mir. Ko so spet pričeli kričati, sva z možem vedela, da so ozdraveli in sva bila oba srečna. Saj je zdravje največje bogastvo!“

O. imajo hčerko, ki proučuje socialna vprašanja v Argentini. Obiskuje tukajšnje „ville miserie“ in je z misijonsko organizacijo AMA

dvakrat obiskala notranjost naše dežele in pri tem spoznala vse dobro, pa tudi žalostne poteze teh prebivalcev. Zato sem gospo vprašala:

„Kako morete združiti svoje delo izven doma z delom s svojo družino?“

„Pri vzgoji otrok so mi organizacije v veliko oporo. Sprva sem mislila, da se mati ne more odtrgati od svojih otrok niti za dve uri mesečno. Sedaj pa vidim, da po takšnih sestankih z novo močjo in z veliko večjim veseljem delam zanjo. Mož me z zanimanjem posluša, ko mu pripovedujem, o čem smo govorile in pravi, da so za matere takšni sestanki res potrebni. Matere si pripovedujemo svoje težave, prosimo za nasvete in se vračamo okrepljene z novo močjo na svoje domove.

Mož gospe Marije je zidarski podjetnik. Da je preživel svojo družino, je verjetno vsaj v prvih letih našega bivanja v tej deželi moral trdo delati.

„Mladi zakonci se branijo otrok, češ, da nimajo dovolj dohodkov, da bi jih vzdrževali. Kako ste vi prebila težave v dobi, ko nam je vsem bilo najtežje?“

„Mislim, da se takrat niti zavedali nismo, v kakšnih težavah smo živeli. Veselili smo se vsakega napredka. Vsak otrok nama je prinesel očitno božji blagoslov in srečo — to sva živo čutila. Danes sva Bogu za vsakega otroka posebej hvaležna. In Bog tudi skrbi za otroke, če oče zboli... Pred petnajstimi leti je moj mož nenadoma zbolel — ko smo bili radi zidave naše hišice popolnoma brez denarja. Štiri mesece ni mogel delati. Takrat sva imela šest otrok... O tem je zvedela gospa M. M. iz Ramos Mejije in nam pošiljala vsakih štirinajst dni znesek, ki je zadostoval za življenje in moževa zdravila. Ko je oče ozdravel, sem ji počasi vračala. Vprašala sem jo za obresti, pa mi je odvrnila — naj otroci zanjo zmolijo kak očenaš. Njene dobrote ne bom nikoli pozabila. S primerom hočem povedati, da Bog svojih nikdar ne zapusti, če vanj zaupajo.

„Vaš mož in vi — oba sta zavedna Slovence. Vaši otroci so rojeni v Argentini. Kaj menite o njih narodni zavednosti, oz. bodočnosti? Kaj menite o verski vzgoji sedanje mladine?“

„Res so otroci rojeni tukaj. Toda čim bolj rastejo, tembolj se čutijo Slovence. Veliko slovenskih fantov in deklet posveti svoje proste ure za obstoj slovenske mladine. Vsa čast jim! Toda vsak čuti v sebi božji klic, kateremu je treba slediti. Starejša hčerka in sin sta šla nekajkrat v indijanske naselbine, ki še obstajajo v notranjosti dežele, včasih sta tudi pomagala kr-

ščevati otroke. Sin je boter šestim indijanskim dečkom in dvema deklicama. Sami so si ga izbrali medtem, ko jih je pripravljaj za sv. krst. Pravi, da se čuti Slovenca, čeprav dela za argentinsko mladino.

Glede jezika bi omenila, da je nujno potrebno, da se otroci naučijo lepe slovenščine. Dokler otroci niso hodili v šolo, so bili samo v slovenski družbi. Sedaj pa skoro nikoli nismo brez sosedovih otrok. Ob nedeljah čaka pred hišo vedno nekaj deklic, da jih odpeljem k sv. maši. To se ponavlja že več kot deset let.

Kaj mislim o verski vzgoji? Dosedaj še nimam nobenih težav. Prva verska vzgoja se prične doma, pri očetu in materi. Saj pri doraslem otroku ne morete zahtevati tega, česar mu niste vcepila že v rani mladosti. Če otrok vidi, da starši molijo, jih bo sam od sebe posnemal, ne da bi ga silili. Če se oče in mati med seboj ljubita in spoštujeta, se otroci tudi med seboj ljubijo in starše spoštujejo. Mislim, da sloni verska vzgoja največ na materi. Mati mora večerno molitev z otroci opraviti že pred očetovim prihodom, ki prihaja — navadno — precej pozno in zelo truden domov. Tedaj otroci med molitvijo ne zaspijo.

„Gospa Marija, kakšne osebne želje imate?“

„Presenetila ste me s tem vprašanjem... Nase ne mislim in tudi ne morem misliti. Saj je povsem naravno, da se mati žrtvuje za družino. Pregovor, ki pravi, da je mati izgorevajoča sveča, je resničen. Mati izgori — umrje in tedaj je treba dajati odgovor za vse tiste duše, katere ji je Bog zaupal. Moja želja je, da moj odgovor Bogu ne bi bil težak...“

„Kaj želite otrokom?“

„Z mozem želiva, da bi bili najini otroci dobri in pošteni, da bi Boga ljubili z dušo in srcem in svojemu bližnjemu radi pomagali.“

„Beremo o „uporu mladine“, o novih idejah, o njih zahtevah, katerih starejši skoro ne moremo doumeti. Kaj je vaše mnenje o tem?“

„Z mozem o sedanji mladini večkrat govoriva in sicer kar vpricho otrok. Oče jim pravi: ‘Zdi se mi, da današnja mladina drvi s takšno naglico in silo v neki prepad, da se človeku zdi, da se je ne da več zaustaviti. Vračamo se v dobo, ko so še živeli indijanci.’“

Zadnjič sva v vlaklu na progi v Miramar naletela na gručo mladih ljudi, pri katerih skoro nisva mogla razločiti spola. Moj mož je vpraševal, če morda niso prišli iz kakšne „cueve“ (votline) — ker so bili tako smešno in zanikrno oblečeni.

Pred kratkim pa sem v televiziji poslušala mnenje predstojnice ne-

kega zavoda o sedanji mladini. Začudila sem se, ko je odgovorila: „Me encantata esta juventud...“ („Vesela sem današnje mladine“), hotela je menda reči, da je za to mladino še možna rešitev, če se le zaveda, da ni na pravi poti. Menda je hotela mlade ljudi vzpodbujati, naj si poiščejo pravo pot.“

Gospa Marija je vedno otožna, kadar se spomni na svojo domovino. Toda kljub temu sem jo vprašala:

„Kakšne spomine imate na svojo mladost in na svojo rojstno vas?“

„Ljubila sem svoj dom in svoje starše, s sosedi sem se vedno dobro razumevala.“

Na sredi vasi pa križ pozlačen stoji.
On nas družil je in nam dajal moči
ko tako težke prišle so noči...
Neko noč sestro in mene so odpeljali
starši, bratje, sestre in sosedje
tri mesece za nami so jokali...

Brez zaupanja v Boga bi vsem počilo srce... Danes, ko sem sama mati, šele lahko razumem, kaj sta občutila oče in mati tiste dni. Moji spomini pa so tako s strahom in grozo prevzeti, da še sedaj večkrat — v sanjah — blodim pod loškimi snežniki in Nanosom.

Moj sin je obiskal moj rojstni kraj. Pisal mi je: „Mama, križ na sredi vasi še stoji in čaka, da ga boš ti objela!“

Ogledujem slike in diapozitive steza, poti, njiv in potoka okrog vasi na hribu. Pred seboj imam mojo mater, ki že šest let sedi paralična na vozičku sredi dvorišča... težko in milo mi je, vse obenem... zdi se mi, da sem sama sredi tega raja... in... malo lažje mi je že...“

Prvi sin gospe Marije se je posvetil misijonskemu poklicu. Lanski Božič je prvič preživel izven svoje družine in doma. Materi in očetu je bilo silno težko, vendar...

„...sva bila potolažena, ko smo ravno pred Božičem prejeli njegovo pismo. Piše nam:

“Glavni namen tega pisma je, da vam voščim in da vam povem, kaj čutim, ko se bliža Božič — prvi, katerega ne bomo skupaj preživeli. Pomeni, da smo že odrasli in da se sedaj pričinja naša tako srečna družina razhajati, saj bo vsak imel svojo lastno pot. A to ne pomeni, da nisem več vaš... Mislim, da vas imam raje, kakor kdajkoli prej... Vedite, da bom z vami v duhu združen, ko boste pred jaslicami. Na Jezusovo rojstvo se vas bom vsakega posebej spomnil in prosil za vas vse in za vse

sorodnike. Zdi se mi, da o Božiču ne bo bolj veselega človeka, kakor bom jaz...”

Vsem so tekle solze, ko smo prebrali pismo. Čutili pa smo, da smo v duhu združeni z našim Petrom, ki letos v beli, zasneženi Sloveniji dojema božično skrivnost.“

„Slovenija v svetu“ — globok pojem nas vernih Slovencev, razpršenih širom sveta! Slovenske družine povezuje tako v krščanskem, kakor tudi v narodnostnem duhu!

Pavlina Dobovšek

Poglavje o zakonski ljubezni

Odlomek iz papeževe okrožnice

NJENE ZNAČILNOSTI

To je predvsem *polno človeška* ljubezen, to se pravi, hkrati čutna in duhovna. To ni enostaven prenos nagona in čustev, temveč tudi in predvsem dejanje svobodne volje, ki naj bi trajalo in raslo skozi veselja in žalosti vsakdanjega življenja, tako da bi zakonca postajala eno srce in ena duša in skupaj dosegla svojo človeško popolnost.

To je dalje *celostna* ljubezen, to se pravi, prav posebne vrste osebno prijateljstvo, po katerem si zakonca plemenito delita vse reči, brez nedovoljenih pridržkov in samoljubnih računov. Kdor res ljubi svojega soproga, ga ne ljubi samo zato, ker od njega nekaj prejema, temveč zaradi njega samega, v sreči, da ga more bogatiti z darovanjem samega sebe.

To je dalje *zvesta* in *izključna* ljubezen, trajajoča do smrti. Tako namreč razumeta ljubezen ženir in nevesta na dan, ko si svobodno in popolnoma zavestno naložita zakonsko vez. Nihče ne more zanikati, da je zvestoba včasih res težka, toda vedno mogoča, vedno plemenita in zaslužna. Zgled tolikih zakoncev v teku stoletij dokazuje ne samo, da se ta ujema z naravo zakona, temveč tudi da je vir globoke in trajne sreče.

To je končno *rodovitna* ljubezen, ki se ne izčrpa v povezanosti med zakonci, temveč je določena, da se nadaljuje z zbujanjem novih življenj. „Zakon in zakonska ljubezen sta po svoji naravi naravnana na rojstvo in vzgojo potomstva. Otroci so zares najodličnejši dar zakona in kar največ prispevajo k blagru staršev.“

Z A M L A D I N O

Nova stopnica k uspehu

V Cap Kennedyju na Floridi v ZDA imajo vesele in žalostne dni. Kadar se jim posreči izstrelitev vesoljske ladje, si čestitajo k uspehu in se vesele. Če pa se zgodi nesreča, da raketa eksplodira že na zemlji ali se vžge v zraku, so žalostni, vendar ne klonejo in ne obupavajo.

Vsak ptič, — tako pravijo tehniki vesoljski raketi — ki ga izstrelijo, nosi v svojem trebuhu nekaj sto inštrumentov. Vsak inštrument pošilja po radiu svoja poročila, ki se skrbno beležijo na magnetofonske trakove.

Kadar se izstrelitev ne posreči, tehniki potrpežljivo prerivajo te trakove, dokler ne odkrijejo napake, ki je povzročila neuspeh. Že ena sama minuta poleta zahteva včasih od znanstvenikov več mesecev napornega iskanja. Noben neuspeh jih ne potre, ampak ga znajo izkoristiti in spremeniti v stopnico h končnemu uspehu. Magnetofonski trakovi so jim kažipot in pomočniki v zadregi.

Tudi naša pot skozi življenje in naš polet proti končnemu cilju lahko doživi razne nesreče in polome. Čeprav smo opremljeni z najboljšimi inštrumenti: s posvečujočo milostjo, s pomagajočo milostjo, z vero, z upanjem, z ljubeznijo in smo udje Cerkve, ga zaradi svoje k slabemu nagnjene narave lahko večkrat polomimo in pademo. Padci nas ne smejo spraviti v obup, temveč nam morajo postati nova stopnica h končnemu uspehu.

Molitev za tiste, ki delajo

Sveta Gospa, spominjam se; tam doli ob stavbi, kamor sem hodil v šolo sem videl:

vse, ki sem jih sleherno jutro srečaval na cesti ali v avtobusu, ki ne poznajo kot jaz veselja počitnic.

Ti ljudje bodo vsak dan znova odhajali na delo, da bi zaslužili, kar je potrebno za življenje:

ta izdelovalec dežnih plaščev, ki mi je ustregel s svojim izdelkom, in ga nekateri mučijo s svojo pikolovsko izbirčnostjo;

ta mladi zidarski vajenec mojih let, ki mora pripravljati malto, medtem ko sem jaz prost in počivam;

ta strojepiska, ki v vsej vročini nadaljuje svoje pisarniško delo; in ta starček-duhovnik, ki kot navadno brez hrupa in s smehljajem na obrazu hiti, da bi prinesel veselje temu ali onemu bolniku.

Naj misel na vse te, ki so ostali na svojih delovnih mestih, vtisne v moje počitnice znak in me spominja na moj privelegirani položaj.

Naj me varuje, da ne bom teh dni prostosti preživel kot zajedalec družbe,

v neplodnem brezdelju ali v užitku brez mere.

Nasprotno, pomaga naj mi, da bom iz teh dni napravil čas za oddih in počitek,

da se bom z večjim čutom odgovornosti lotil novega šolskega leta.

Mati srečanj

Mati Poti, ti, ki si v službi Boga in ljudi pogosto stopala na velika pota, na dolge in negotove poti, nauči me umetnosti srečavanja: naj bo sredi žgočega poldneva ali prašnih poti,

sredi hrupa postaj ali na ladijskem mostu, ob neznanih srečanjih v hotelu ali v prenočišču, ki sem ga slučajno našel, ko sem se zatekel k nevarnem športu avtostopa, kakor tudi ob nepredvidenih srečanjih!

Ob srečanjih mimogrede in ob daljših srečanjih; ob srečanjih, ki oplemenitijo, in ob srečanjih, ki me praznijo s svojo revščino in morša s svojimi posledicami ovirajo pravilno usmerjanje mojega življenja.

Pomagaj mi, da bom prijazen, toda previden! Da bom imel vedno srce „na dlani“, a da ga bom čvrsto stiskal v roki!

Naj bo na mojih ustnicah smehljaj, ki razbije vsako steno nezaupanja, dobra beseda, ki vliva poguma.

Naj srečanje z mano ne bo nikomur v zlo, ampak naj mu prinese več veselja.

Dekletom, s katerimi se bodo moja pota križala, daj dovolj svežine in sramežljivosti, da mi ne bodo v skušnjava.

Dekleta naj molijo: Daj fantom dovolj moči za obvladanje samih sebe, da ne bodo s svojimi besedami in dejanji zlorabili milosti, ki nam jo je Bog podelil.

Daj mi dovolj poguma, da bom ohranil v spominu le tista srečanja, ki me čistijo sebičnosti in me dvigajo.

Kako bi si vendar mogel bolje zagotoviti uspešne počitnice, če ne s pogostim srečanjem s tvojim Sinom v sv. obhajilu in s tem, da te vsak dan poiščem z zaupno molitvijo?

Telesne in umske lastnosti bodočih zakoncev

I. TELESNE (FIZIČNE) LASTNOSTI

Ali se zaročenci zavedajo, da se ne bodo poročili le z dušo in s srcem izvoljenca, ampak tudi z njegovim telesom? Da je za srečen zakon in za zdrave otroke potrebno, da sta oče in mati telesno zdrava?

Pozitivno vemo, da se podedujejo iz roda v rod mnoga nagnjenja in tudi mnoge telesne bolezni. Duša — direktno od Boga ustvarjena — ni v bistvu odvisna od telesa, v katerem živi; od njegovega načina delovanja ali zaradi stanja, v ka-

terem se le-to nahaja, pa je vsaj delno omejena, ali pa vzpodbujena.

Telo vsebuje kali ali nagnjenja — dobra ali slaba — katera se podedujejo in vplivajo na potomce. Npr. telo, ki je bolno ali pa podvrženo raznim slabostim in napakam, rodi otroke, ki so rahitični, ali podvrženi raznim boleznim. Zlasti kažejo znake neodpornosti.

Zdravje staršev mora biti torej dobro, če hočejo imeti zdrave in srečne otroke.

Dobro telesno zdravje predstavlja premoženje za družino, tako v

gospodarskem smislu, in je tudi najboljša dediščina otrokom. Običajno bodo tudi ti, kakor njihovi starši, uživali dobro zdravje.

Slabo zdravje staršev pa je mnogokrat nesreča za zakon zaradi stroškov za zdravljenje; poleg tega obstaja nevarnost, da ga bodo tudi otroci podedovali.

V glavnem obstajajo tri slabosti, ki škodujejo zdravju. Te so: alkohol, spolne bolezni in prostitucija.

1. Alkohol:

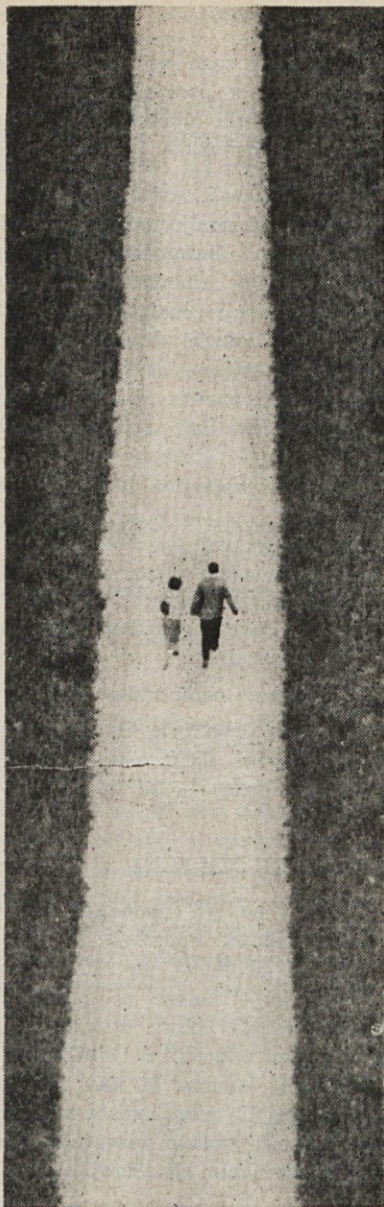
Dejstvo je, da alkohol ne škoduje niti telesu, niti duši, če ga uživamo v majhni količini, to je nekako 50 gr na dan. Uživanje alkohola v večji meri pa je obsojanja vredno, ker je izmed vseh slabosti najbolj razširjen užitek z najslabšimi posledicami.

Direktno škoduje:

posamezniku

z vrsto raznih bolezni, ker

- škoduje prebavnim organom in povzroča čire,
- uničuje jetra (cirrosis),
- kvari srce, ker mora več delati
- nabira kri v možganih
- učinkuje na živčni sistem
- vodi v umobolnost, ali ječo in smrt.
- Slabo vpliva tudi na duševno razpoloženje, ker slabi voljo in vodi do preprirov, pretefov, pregreh v spolnem življenju. itd.

družini,

ki zaradi tega zelo trpi. Čestokrat zapade v pomanjkanje. Prekomerno uživanje alkohola vodi mnogokrat do zakonske nezvestobe, do preprirov itd.

Čestokrat nosijo otroci posledice staršev-alkoholikov, ker so zaradi njih okrnjeni, slaboumni, nervozni, na pol slepi ali gluhi, itd., itd. Prekomerno uživanje alkohola pa škoduje tudi

družbi,

ker je radi tega

- mnogo razdrtih domov, kar ogroža družbeni red,
- veliko prometnih nesreč.
- veliko javnih neredov z ranjenci in mrtvimi,
- uničevanje celih rodov in ras
- ker bi z denarjem, ki je porabljen za alkohol, lahko naredili mnogo javnih del.

2. SPOLNE BOLEZNI

Lahko se jih podeduje, ali pa osebno nalezje. Podeduje se jih po predniku, obolelem na njih; osebno se jih lahko nalezje po predmetih, katere je tak bolnik uporabljal, ali s telesnimi odnošaji z bolnikom. Teh veneričnih bolezni je več vrst. Na tem mestu jih nima smisla naštevati, saj se lahko vsakdo posvetuje s svojim zdravnikom ali vzgojiteljem.

V sedanji dobi je zdravljenje teh

bolezni uspešno na telesu, na duši po vedno ostane madež.

3. PROSTITUCIJA

je ena izmed treh slabosti, ki škoduje zdravju, telesnemu in še bolj duhovnemu.

Ker je telesno zdravje staršev tako važno, je že papež Pij XII. priporočal in svetoval zdravniški pregled in zdravniško spričevalo o zdravju bodočih zakoncev. Tako spričevalo sicer ni obvezno, je pa vendarle zelo koristno.

Kaj naj storimo, če je eden od zaročencev bolan?

Če ima lahko in ozdravljivo bolezen, se mu poroke ne sme odsvetovati, čeprav je bolje, da počaka polnega ozdravljenja. Povsem drugače pa je, če ima neozdravljivo bolezen. Ne obstaja pa nikaka prepoved, da se tak bolnik ne bi smel poročiti. Tako npr. ni nobene božja ali družbene prepovedi, da se ne bi smel poročiti epileptik, alkoholik, gobavec itd. Odsvetujemo pa lahko.

V zadnjih letih mnogokrat čitamo o važnosti faktorja RH. Zakaj je tako važen za zakonce? Ker odloča o ujemanju krvi staršev. 85% vseh ljudi je RH pozitivnih in le 15% je RH negativnih.

Če ima oče pozitivni RH, mati pa negativnega, podeduje dete pozitivni RH. Ker mati in otrok v prvih mesecih živita skupno življenje, dobiva materina kri otrokov pozitivni RH. V materini krvi se tvorijo proti-

telesca RH, katera mati obdrži v svoji krvi. Če mati zarodi drugo de- te, mu prenese ta krvna protitelesca. Otrokova kri se razkraja in otrok umre, ali se pa rodi v zelo težkih okoliščinah. V takšnih družinah se navadno prvi otrok rodi normalno, šele drugi se rodi s to boleznijo. Te težave nastanejo torej le, če ima oče pozitivni, mati pa negativni RH.

Na vsak način je dobro, da na- redita zaročenca analizo krvi. V pri- meru neskladanja RH faktorja se otroka lahko reši, če mu ob rojstvu izmenjajo kri.

TELESNA LEPOTA

Na telesno lepoto se je vedno polagalo veliko važnost. Na žalost! Pomembna je, a ne bistveno važna za srečen zakon! Čeprav je telesna lepota božji dar, je brez duševne kreposti čestokrat nevarna za za- kon, saj neštetokrat povzroča lju- bosumnost in z njo prepire, spore, trenja in nepotrebno tekmovanje.

DENAR

Tudi denar, na žalost, mnogokrat vpliva na izbiro zakonskega druga. Saj se mnogi zakoni sklencijo pod vidikom združenja kapitalov. Takšni zakoni so prav lahko nesrečni, saj tak zakon ni zveza src, ampak de- narja. Čeprav je denarno vprašanje za zakon zelo važno, vendar ne sme biti, kakor tudi ne lepota telesa, edina vez med zakoncema.

II. UMSKE LASTNOSTI (SPOSOBNOSTI)

Mož in žena bosta tekom let mo- rala čestokrat uporabljati svoje um- ske sposobnosti pri reševanju raznih vprašanj in težav. Zato je med njima nujno potrebna uravnovešenost. To dosežeta, če imata:

1. intelektualno ravnotežje. Dose- žeta ga, kadar imata mož in žena isto, ali pa vsaj podobno stopnjo izo- brazbe. S tem seveda ni rečeno, da mora biti npr. tudi žena zdravnica, če je mož zdravnik. Potrebna je le neka sličnost kulture in izobrazbe.

2. razsodnost. Potrebna je, da se zadovoljivo rešijo vsakodnevni manj- ši problemi. Enako sta potrebna taht in pravilno presojanje razmer in okoliščin.

3. sličnost vzgoje. Tudi ta po- maga za složnejše skupno vsako- dnevno življenje. V nasprotnem pri- meru se prej ali slej pokaže razlika med svetovoma, v katerih sta za- konca pred zakonom živela. Različna vzgoja pred zakonom ovira dru- žabno življenje družine, posebno ka- dar je na to vezan poklic enega iz- med zakoncev. V takšnih primerih pride čestokrat do občutka manj- vrednosti in s tem očitki in nepo- trebne besede.

(Povzeto po knjigi „Tres para el ma- trimonio“, p. J. Miguel Miranda)

Priredila P. D.

BOŽJA BESEDA

VERSKI NAUK
O SV. PISMU

*Dokumenti jugoslovanske
škofovske konference*

Božji nagovor

9. Kakor človeška beseda, tako tudi božja beseda redno predpostavlja dve osebi. Ne govorimo stvarnem, niti ne govori kdo sam sebi. Vedno govori nekdo, ne nekaj, in to nekomu, ne nečemu. Beseda in odgovor delata razgovor. To je končni namen besede. S tem se osebi druga drugi darujeta in med seboj zedinjata. V skladu s tem najglobljim pomenom besede ima tudi božja beseda medsebojni značaj. Tu si stojita iz oči v oči božji „jaz“ in človekov „ti“. Bog se v svoji besedi prijateljsko obrača k človeku in z njim začenja razgovor.

10. Pobuda za razgovor med Bogom in človekom prihaja od božje ljubezni in dobrote. Nikake človekove zasluge niso nagnile Boga

za razgovor. Tudi Bog nikogar ne sili k temu. Njegova ljubezen ni groba sila. Človeku pušča popolno svobodo, da na njegovo besedo odgovori ali da jo odbije. Vendar poziv nalaga največjo odgovornost. Ko se človek svobodno odloča za božjo besedo ali proti njej, odloča o svoji usodi in odrešenju.

Človekov odgovor

11. Božja beseda se ne obrača samo na človekov razum, marveč na vsega človeka. Zaradi tega daje pravi in popolni odgovor ves človek, ne samo razum. Božji poziv v besedi, ki je oseba, mora dobiti odgovor o osebi, to je, „da“ vsega človeka in osebno izročilo, ki se ne da z ničemer nadomestiti. Nobeno človekovo področje ne sme ostati neobseženo v odgovoru. Tak odgovor je vera. Ona je osebna izročitev Bogu in srečanje z njim. V njej človek sprejema Boga in z njim stopi v pristrčno občestvo, ki po svoji globini, vrednosti in pristnosti nadkriljuje vsako drugo skupnost in edinstvo. Kadar človek odgovarja božji besedi z vero, tedaj ta beseda postane merilo vsega njegovega mišljenja.

Progresivni značaj razodetja

12. Razgovor med Bogom in človekom se je začel z Adamom. Prekinjen z Adamovim padcem, se je zopet nadaljeval. Bog je govoril „mnogokrat in na mnogotere načine“ (Hebr 1, 1—2). V Izraelovi zgodovini je govoril skozi de-

la, ki so polna zgovornosti. V njih razglaša sebe, svoje notranje življenje in zveličavni načrt. Ti posebni božji posegi so se dogajali v določenih ugodnih časih (kairoi). Dasi ne sledijo toku svetovne zgodovine, so vendar medsebojno povezani in pomenijo zveličavni red. To so „razcveti božjega v času“ in njihova sled je vidna od Abrahama do Jezusa Kristusa.

13. V času, ko je Bog reševal Izraela iz egiptovske sužnosti, se je razodeval kot oseba in rešitelj, ob zavzetju obljubljenega dežele kot Vsemogočni. V dobi kraljev se je izkazoval kot kralj, v dobi babilonskega izgnanstva kot Bog vseh narodov, ne le Izraela. Vsebinsko, ki je v teh delih prihajala na dan, so preroki po božjem razsvetljenju še bolj izrecno izražali in tolmačili. Postopoma odkrivajo v njih vso globino smisla. Odrešenje je najprej osvobojenje od Egipčanov, potem od sosednih narodov, in končno od vseh omejitev in prisiljenj, notranjih in zunanjih, ob katere zadane človek. Mesija, ki bo rešil Izraela iz vsakega suženjstva, se v dobi kraljev kaže Kralja, v dobi babilonskega suženjstva Služabnika, in v dobi duhovniškega bogovladja Duhovnika.

Polnost razodetja

14. Razodetje ima svoj vrh. To je Kristus, učlovečena božja beseda, sam razodeti Bog. Kdor njega vidi, vidi Boga. V njem se ves božji govor zbira v eno, poslednjo be-

sedo človeku. Kar je moči v prejšnjih božjih besedah, vsa je vključena v učlovečeni Besedi. Kar je resnice v prejšnjih božjih besedah se nahaja v izrecni božji Besedi, ki je človek postala. Kar je Bog izrazil v prejšnjih božjih besedah, blesti v Kristusovem obrazu. V njem je čas prišel do polnosti, srečanje z Bogom do skrajne možnosti, in odrešenje do konca. V Kristusu je Bog in človek zedinjen. V njem je celotno človeštvo dalo dovršen odgovor na razodetje. V njem ima tudi vsak človek dovršen vzor za svoj osebni odgovor Bogu in mero za srečanje z njim.

Živo izročilo

15. Razodetje je namenjeno vsem ljudem. Zato ga je poveril nemu

ljudstvu, da v njem raste in dozoreva, preden ga izroči vsemu svetu. V ta namen je izbral Abrahamove potomce in jih naredil za svoj narod, pod pogojem, da ga spoštujejo in delajo po njegovih zapovedih. Njim je Bog namenil, da pritegnejo vse narode, ko jim srce v notranjosti tako spremeni, da morejo njegovo voljo z lahkoto vršiti. To končno božje ljudstvo je Cerkev, sestavljena iz vseh tistih, ki jih je Kristus s svojo krvjo pridobil in s svojo smrtjo odkupil ne glede na raso iz vseh narodov. Cerkev ima svoj začetek v božji besedi, od nje živi in jo izroča drugim.

16. Bog ni dal svojemu ljudstvu razodetja kot zapečaten zaklad. Bog se razodeva živim ljudem. Razodetje ne ustvarja novega jezika ne novih izraznih sredstev, ampak uporablja besede in izročilo sodobnega človeka. Ker je razodetje dano v zgodovini izraelskega ljudstva, je vzelo izraelsko-prakrščanski izraz. Tako postaja zgodovina in izročilo, ostaja prisotno v izročilu in po njem vsakomur dostopno. Izročilo podanašnjuje razodetje in učinkuje tako, da ga človek doživi.

17. Razodetje se je predajalo najprej ustno. Toriščče, kjer so se izročila oblikovala, je bila družina in bogoslužje. Dogodki, o katerih se je pripovedovalo, imajo pomen tudi za sedanost in vsebuje obveznost tudi za sodobnike. Tako so se ustvarjale verske izpovedi, ki so tolmačile zgodovino iz-

voljenega ljudstva v njegovem razmerju do Jahveja. Zato imajo božje besede in dela trajno vrednost.

18. Prve oblike izročila so pesmi, prispodobe, izreki in izpovedi vere, ki so bile pozneje deloma zapisane. Ustno in pismeno izročilo vplivata med seboj drugo na drugo in drugo drugo nadzirata. Ustno izročilo živi in sprejema trajno obliko kakor pismo. Izročilo se je bogatilo z novimi božjimi posegi, ki jih je izvoljeno ljudstvo ponovno tolmačilo in vse globlje umevalo. Pripovedovanje, branje in razlaganje pred občestvom podanašnjuje prejšnja božja dela in tako vodi božje ljudstvo „danes“ (Ps 94, 7) k soočenju z božjim pozivom.

19. Tudi novozavezno razodetje se je prenašalo z izročilom. Najprej je bilo Jezusovo pridiganje, nato ustna izročila, ki so nastala v posameznih cerkvenih občinah po Jezusovem vstajenju, in končno pisano izročilo. Kar je Jezus označeval, se je uporabljalo v novih prilikah, a tako, da je izročeno ostalo vedno nedotaknjeno. Razne potrebe v začetku Cerkve (misijon, kateheza, služba božja in polemika) so vplivale na izbor gradiva in njegovo obliko. Ta proces izročila in razlaganja je trajal nekoliko desetletij, a nanj so vplivali učenci, apostoli, preroki, učitelji in cerkve v Jeruzalemu in Antiohiji. Dokler je izročilo hodilo skozi mesta in čas in privzemalo razne oblike, ni nikdar izgubilo na stvarnosti, ki jo je nosilo, ker je bilo

pod nadzorstvom apostolov. S časom je bilo večidel postavljeno v posamezne spise, ki so bili pozneje zbrani v knjigo, sveto pismo.

20. Starozavezno izročilo vodi jo in ravnajo obljube, ki so bile dane Adamu, Noetu, Abrahamu, Izaku in Jakobu ter skozi mnoga božja dela vodi jo k izpolnitvi. Novozavezno izročilo izhaja iz tega največjega dejanja. Kristus je namreč prišel, in obljube so se izpolnile... Večjega dogodka ni mogoče pričakovati. Preostane samo še popolno razodevanje tega, kar je rečeno že v Kristusovem razodetju.

Preroki

21. Vzporedno z zgodovinskimi deli, v katerih se je Bog razodeval, je tudi dvigal ljudi, po katerih je ta dela tolmačil. Ne samo dela, ampak tudi po ljudeh govori Bog. Ti ljudje so se imenovali vidci, božji ljudje ali preroki. Govorijo v imenu Boga. Bog jih je izbral, oddelil od drugih ljudi in hotel, da so v resnici pooblaš čeni pravi tolmači. Oni so usta, skozi katera Bog govori in nosilci božje besede. Nad njo bde in z njo ravnajo. Pazijo, da se ne ponareja in izročajo jo drugim. Tudi Kristus je prerok, toda večji od vseh.

Apostoli

22. Bog je hotel, da se to, kar je razodel za odrešenje vseh narodov, zvesto čuva in predaje vsem ljudem. Zato je Kristus izbral apo-

stole, jih poslal kot priče razodetja in jim zapovedal, da oznanjajo blagovest vsem. Njihova beseda je božja beseda. Oni so nosilci vsega, kar so od Kristusa prejeli in kar jih je naučil Sveti Duh, „Duh resnice“, ki ga je poslal oče in Jezus. Sveti Duh je prišel na apostole, bival pri njih in jih kot prva priča uvedel „v vso resnico“ (Jn 16, 13). Usposobil jih je, da so videli to, česar drugače ne bi mogli videti. Sveti Duh in apostoli pričajo za Jezusa, toda tako, da v besedah apostolov prihaja do besede Sveti Duh. V apostolih se Kristusovo razodetje nadaljuje in s smrtjo zadnje „priče“ završuje.

23. Apostoli so to razodetje kot „dobri zaklad“ (2 Tim 1, 12-14; 1 Tim 6, 20) predali svojim naslednikom, da ga „zvesto čuvajo, razlagajo in razširjajo“. Nasledniki ne morejo ničesar novega dodajati. Zaradi tega mora njihovo pridigovanje vedno ostati istovetno z oznanjevanjem apostolov. To istovetnost čuva Sveti Duh, ki je razodel apostolom „vso resnico“ (Jn 16, 13) in nadaljuje življenje in delovanje v Cerkvi. Vsako poznejše pridiganje v Cerkvi ima v apostolski pridigi svoje merilo. Razodetje se ne more povečati. Njegova resnica ostaja vedno ista, more pa se s časom jasneje spoznati. Razodetje ni mrtvo, ampak živo. Polno moči in svežine je kakor v dobi apostolov.

(Dalje prihodnjič)

SLOVENSKI ZAVOD V RIMU

„Descletna potreba za višjo vzgojo duhovnikov. — Enakopravnost z drugimi katoliškimi narodi — Simbol, zahvala za vero, zaupanje v bodočnost. — Spomin na domovino.“

(Iz pisma slovenskih škofov)

O Slovenskem zavodu v Rimu je bilo objavljenih že več člankov, ki so prikazali njegovo naravo, opozorili na razne hibe in tudi na nevarnosti. Kaj menijo o njem slovenski škofje, ki nosijo pred Bogom, Cerkvijo in narodom odgovornost za vero rojakov, nazorno povedo uvodne misli.

Prav na kratko bi rad podrobneje analiziral posamezne trditve in prikazal njihov konkretni obraz, da bi mogel bralec na tej osnovi lažje razsoditi potrebo nove ustanove v Rimu.

Zakaj graditi slovenski zavod ravno v Rimu? Podobno vprašanje si je verjetno stavil vsakdo, ki je bral o njegovem nastanku. Saj bi zavod bolj potrebovali doma kot pa v mestu, kjer jih je že nad 110. Razlogov je več, da ne rečem veliko, in jih je mogoče uvrstiti v tri skupine: Slovenik je potreben za priznanje polnoletnosti slovenske Cerkve, za enakopravnost našega naroda z drugimi v središču katoličanstva in bo obenem spomenik vere današnjih slovenskih vernikov.

POLNOLETNOST SLOVENSKE CERKVE

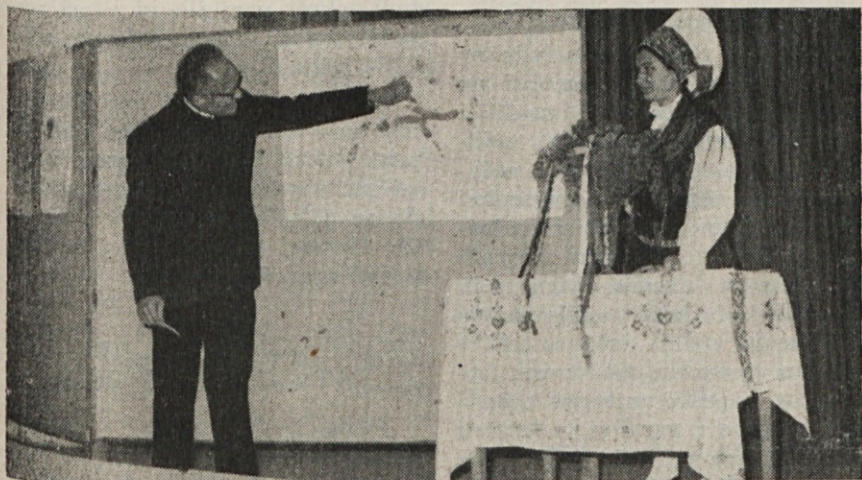
Ko je Slomšek prestavil sedež lavantinske škofije v Maribor, je bila ena izmed njegovih glavnih želja: ustanoviti mariborsko bogoslovje. Brez njega bi škofija ne bila popolna, temveč bi zavisela od drugih, v glavnem od nemških semenišč, ki bi dajali našim bogoslovcem nemško vzgojo. Z ustanovitvijo mariborskega semenišča pa je Slomšek zagotovil našim duhovnikom teološko vzgojo v slovenskem duhu. V višjih teoloških študijah pa smo še vedno zaviseli od nemških cerkvenih univerz. Šele škof Missia, doma iz okolice Ljutomera in poznejši nadškof kardinal v Gorici, se je poizkusil osamosvojiti tega duhovniškega podložništva s tem, da je poslal nekaj študentov v Rim (A. Ušeničnik); temu zgledu so sledili še drugi.

Ustanovitev ljubljanske teološke fakultete je bil pri tej samoosvojitvi seveda velik korak naprej. Delo še ni končano, a počasi le dozorevajo narodne verske ustanove, ki so potrebne za zrelo delovanje slovenske Cerkve.

Za višjo izobrazbo mladih duhovnikov že več desetletij ne za- doščajo škofijska semenišča. Ne- kaj duhovnikov je treba poslati na druge svetovne univerze, da se tam seznanijo s teološkimi stro- kovnjaki in od blizu spoznajo svetovni napredek teološke — fi- lozofske vede. V ta namen imajo večji narodi svoje zavode v vseh večjih cerkvenih univerzah sveta, npr. v Parizu, Rimu, Louvainu, Innsbrucku, Salamanki itd. Med vsemi središči je seveda na prvem Rim, kjer je trenutno okrog 110 zavodov, v katerih živijo študen- tje, ki obiskujejo papeške univer- ze in druge fakultete: Gregoriano (1552), Lateran (1773), Urbani- ano (Propaganda) (1627), Ange- licum (1580), Anselmianum (1687), Antonianum (1933), Sa- lesianum (1940), Cerkevna glas-

vena akademija (1911) in Inšti- tut za krščansko arheologijo (1925).

Slovinci nimajo nikjer lastne hiše za svoje duhovnike, temveč črpajo znanost po svetovnih teo- loških središčih. Nekatere smo pošiljali v Germanik, kar bo ostalo še naprej; pred nekaj leti smo si dosegli dve mesti v za- voduh De Propaganda Fide. Obe- nem pa se vedno bolj večja šte- vilo duhovnikov, ki gredo na do- polnjevalne študije šele po posve- čenju. Vse kaže, da se bo število teh duhovnikov še večalo. Ti du- hovniki so bili gostje pri drugih ljudeh; njihovi predstojniki so bili tujci, med tem ko so gojenci drugih narodov lahko uživali do- mačnost svojih predstojnikov. Iz tega ne sledi, da bi morali v vseh kulturnih središčih imeti svoj za-

Msgr. dr. Jezernik, prorektor Slovenskega zavoda v Rimu

vod; pač pa je nedvomno zelo primerno, da ga imamo v najvažnejšem središču, kot ga ima večina katoliških narodov.

Zakaj ravno v Rimu? Rim je danes največje kulturno središče krščanstva, sedež Kristusovega namestnika, kjer se križajo vse silnice krščanske dejavnosti.

Ker Slovenci ne bomo mogli tekmovati z drugimi narodi, je primerno, da si zagotovimo takšen zavod v Rimu. Zgodovinski pregled zadnjih let jasno kaže, da so naši škofje v glavnem pošiljali največ študentov, bogoslovcev in mladih duhovnikov na rimske papeške univerze. Število je v zadnjih letih stalno rastlo; zato je kazno, da je prišel res primeren trenutek za pogumno gradnjo lastnega zavoda, kjer se bodo mladi slovenski duhovniki nemoteno poglobljali v teološko vedo kot slušatelji papeških univerz.

Stanovati v lastnem zavodu ne pomeni, da se moraš omejiti na slovenske probleme; v središču bodo naši mladi duhovniki prišli v živ stik z zgodovino in s sedanjostjo, z najvišjimi cerkvenimi ustanovami in z najširšim mednarodnim krogom sobratov, kar jih bo umsko in duhovno obogatilo in usposobilo, da bodo mogli vsaj do neke meje misliti in presojsati v svetovnem merilu. Obiskovali bodo razne papeške univerze in bodo tako v stiku z raznimi teološkimi tokovi. Doma pa bodo našli poleg vsega še prijetno slovensko družbo in ozračje, ki jih bo poživilo

in jim dalo novih moči. Kdor je prebil nekaj let v tujem svetu, ve: kakšen dar božji je tak dom.

Da bi stanovali in iskali vedno mesta v drugih zavodih? Ta postopek danes ni več običajen v Rimu, ker si noben ravnatelj ne želi na stanovanje in v vzgojo gojencev drugih narodnosti, saj se jezikovno in psihološko ne ujemajo z njegovim ustrojem. Podobne izjeme delajo le v izrednih primerih, kot je bilo npr. v vojnem času. V nekaj letih pa so se stvari spet uredile. Ko je šlo za prvega slovenskega duhovnika po vojni, ga ni hotel sprejeti noben slovanski zavod, vključno hrvaški, še manj pa drugi. Šele po dolgem iskanju in po osebnih stikih je bil sprejet v Collegio Damasceno. Prav tako je bilo treba čez nekaj let trkati na 15 vrat, da smo dobili prostor za 5 duhovnikov, a tudi tokrat nam jih ni odprl narodni zavod, ampak redovna hiša Krščanskih Bratov.

Ako je treba pošiljati duhovnike na višji študij v Rim, kar je prav gotovo potrebno, potem nam pač ne preostaja nič drugega, kot da se odločimo za svoj zavod in ga čimprej zgradimo po zgledu drugih narodov.

ENAKOPRAVNOST Z DRUGIMI KATOLIŠKIMI NARODI

Pismo škofov govori o enakopravnosti Slovencev z drugimi narodi v večnem mestu. Prav malo narodov se more ponašati s 1200-

letno zgodovino krščanstva. A prav ti imajo v Rimu že lepe zavode, ki so bili v zgodovini večkrat pljuča njihovega verskega življenja. In mi Slovenci, ki smo previhrali tako razburkana stoletja? Nismo si zagotovili pravočasno prostor za naš verski čolniček v rimski luki katoliških narodov!

Da bomo pravilno razumeli enakopravnost naroda, se je treba vprašati in odgovoriti, kaj delajo drugi narodni zavodi v Rimu. Šele potem bomo videli, kaj bo v bodočnosti Slovenik za nas storil in kaj nam bo pomenil.

V Rimu je trenutno okrog 50 raznih narodnih zavodov, kjer stanujejo bogoslovci in duhovniki ter obiskujejo razne papeške univerze. Zavod torej ni isto kot univerza, ampak je samo stanovanjska hiša, kjer pod vodstvom domačih predstojnikov, ki jih posredno ali neposredno imenuje apostolski sedež, stanujejo in študirajo, v šolo pa hodijo na zunanje univerze. Poleg tega je približno 65 redovniških zavodov, kjer živijo redovniški bogoslovci ter hodijo na iste univerze. V Rimu torej obstoja nekako 110 zavodov. Skoraj vsi zavodi so bili ustanovljeni v zadnjih 100 letih: ameriški 1895, armenski 1883, belgijski 1844, francoski 1853, poljski 1866, španski 1892, ukrajinski 1897, hrvaški 1901. Od katoliških Slovanov ga imajo vsi, razen nas Slovencev; Ukrajinci imajo poleg zavoda še zgodovinski inštitut in malo seme-

nišče. Z ustanovitvijo Slovenika bi zamašili to vrzel.

Kaj delajo rimski zavodi in kakšno bo Slovenikovo poslanstvo

1. Ena izmed glavnih nalog je nuditi možnost, da študentje obiskujejo papeške univerze in se spopolnjujejo v teološki in filozofski vedi, spoznajo Rim in se povežejo med seboj.

2. Rimski zavod ugotavlja uradno prisotnost naroda v rimski cerkveni kuriji in ga predstavlja pri njenem vsakdanjem življenju. Med letom je več priložnosti, ko se snidejo narodni predstavniki pri raznih slavjih, katera nudijo lepo priliko za medsebojno spoznavanje in informacije. Težko pa je ceniti narod, ki ni navzoč in kaj lahko zaključijo, da ne obstoji. Večkrat se je zgodilo, da smo morali razlagati, kje je Slovenija in kako živimo. Italijani nas večkrat zamenjajo s Slovaki. Kuriji tega pač ni mogoče zameriti, saj do ustanovitve Slovenika v vsakoletnem obširnem letopisu svetega sedeža slovenskega imena sploh ni bilo. Ko smo nesli prvič svečo sv. očetu za svečnico nas sploh ni bilo na seznamu; prihodnje leto pa so drugi imeli za pravo čudo, ko je med drugimi zazvenelo tudi slovensko ime, in so povpraševali po podrobnostih. Poznali so nas le zgodovinarji.

Še hužše je bilo, kadar so bila mednarodna zasedanja ali so delali načrte za svetovne kongrese.

Slovencev ni bilo nikjer in zato se za nas niso zmenili. Ako pa so razpravljali o nas, je bilo to brez prisotnosti in so sklepali večinoma po tistem, kar so o nas drugi poročali. Kongregacija za semenišča je npr. pred leti izdala zgodovinski pregled vseh semenišč. O slovenskih je dal informacijo tuj prelat. Tako se je zgodilo, da je pri slovenskem semenišču naveden naslov v hrvaškem jeziku, med tem ko je knjiga v latinščini. Z ustanovitvijo in življenjem Slovenika se kaj takega ne bo več zgodilo.

ZA ZGODOVINO

3. Življenje rimskih zavodov logično vodi k zbiranju zgodovinskih podatkov o cerkvenem razvoju istega naroda. Vsak narod ima več ali manj polno zbirko cerkvene zgodovine, življenjepise svojih rojakov, opis dogodkov, zadnje kroniko, da more osvetliti obiskovalcem svoje življenje. Včasih je treba pozabiti na boječnost in pokazati svojo kulturo in versko imetje drugim. V zadnjem svetovnem viharju so posamezni zavodi nabrali cele omare snovi, ki bo važna za bodoče zgodovinarje in so ga znali spretno uporabljati v svojo korist. Slovenci tega nismo storili, kar bo za naše bodoče zgodovinarje velika vrzel. Nekateri zavodi so bili ustanovljeni ravno za časa silnih verskih težav. Nemški 1552, angleški 1578, litvanski 1948, škotski 1600. Katoličani na-

vedenih dežel so čutili, kakšno uteho bodo dobili v uri preizkušanj pri Petrovem nasledniku.

4. Zbor 50 ravnateljev narodnih zavodov, ki poznajo dobro domače razmere, nudi lepo priložnost za medsebojne informacije in razna posredovanja. Birokratska pot se večkrat silno vleče in zgublja v neskončnosti. Zato je bolje najti neposredne stike. Ako bi imeli Slovenik že pred 50 leti, ali 100 leti, bi danes naše ime bilo bolj znano.

5. Rimski arhivi hranijo veliko število dokumentov, iz katerih zaisije zgodovina narodov v novi luči. Te dokumente je treba zbrati. jih preštudirati in objavljati. V okviru rimskih zavodov sveti cerkveni zgodovinski študij rimskih arhivov. Slovenci ne moremo misliti na poseben zgodovinski inštitut v večnem mestu. Pač pa je gotovo, da je tukaj še veliko naših dokumentov, ki jih še nihče ni poiskal in preučil. Kdo se bo podstopil dela? V New Yorku so začeli zidajati Studia Slovenica, ki so pokazala ameriškemu svetu že precej strani naše narodne zgodovine. Romunski duhovnik objavlja periodično vse rimske dokumente, ki govorijo o Romuniji V okviru Slovenika bo mogoče ustanoviti zgodovinski inštitut, ki bo mogel biti vključen v slovensko teološko fakulteto v Ljubljani in ki bo prevzel to nalogo. V Rimu je trenutno 10 univerzitetnih profesorjev. Lepa moč, ki bi prav gotovo dala

svoj delež, ako bi prišlo do organskega zgodovinskega inštituta v Rimu.

6. Rimski zavodi nudijo oporo vsem rojakom, ki potrkajo na vrata. Vsakdo naleti na prijazno domačo besedo. Pri večkratnih obiskih v Rimu bi naši nadpastirji vedeli, kam se zateči, kje bi lahko nemoteno sprejemali obiske, kje se pogovoriti o perečih vprašanjih.

Zdaj se morajo naši škofje zadovoljiti z malimi sobicami v rimskih gostiščih. Res, da jim je to v čast in nam dajo dober zgled v skromnosti. A človek se vpraša, ali ne bi mogli slovenski katoliki, ki so s svojimi žulji in denarjem pomagali graditi drugim, zgraditi tudi sebi zavod v Rimu, kjer bi tudi naši škofje ob priliki obiska v Rimu našli primerno stanovanje in topel kotiček.

SPOMENIK VERE

Ako je Slovenik znak naše verske polnoletnosti v nekem bistveni element, ki dopolnjuje strukturo slovenskega katolicizma, bo ob enem trajen spomenik naše vere.

Ob 1200-letnici pokristjanjenja bo pač vsak veren Slovenec pomislil, kakšna milost je zanj, da je bil rojen, da je živel in upa. da bo tudi zaključil svoje življenje v svoji veri. Milost, ki si jo le s težavo predstavljamo ter doumemo njeno vrednost. Kolikokrat nam je v težkih urah, morda v hipu obupa, razsvetlila življenjsko

pot. Dosti, da se spomnimo pretekle vojne vihre ali dalje nazaj kmečkih uporov. Koliko solza je obrisala vera, koliko joka je potolažila Kristusova obljuba.

Spomenik našim duhovnikom, ki so znali brisati solze trpečim materam, tolažiti vdove in sirote, prižigati pogum fantom in možem. Kjer ni bilo več slovenskega duhovnika, je klonil tudi naš narod. Kjer pa je ostal, molil in delal naš duhovnik, tam se je ohranila tudi slovenska beseda. Naj bi slovenski zavod v Rimu še bolj poglobil Kristusovo besedo v dušah naših duhovnikov, s katerimi je živel in trpel, delal in tudi umiral naš narod — naj bi poglobil njihovo znanost in tesneje povezal s skalo resnice, da bi še v bodoče svetili, bodrili in ohranili slovenski narod pri življenju.

Od več strani prihajajo vznemirljive novice o rasti in boleznih našega narodnega telesa. Nekateri menijo, da so odkrili prve znake nezdravljive bolezni in se bojijo za njihov obstoj. Slovenik je znak zaupanja v bodočnost in nosilec idealov. Slovenski narod je večkrat padel na dolgi križevi poti, a je vedno tudi vstal. Slovenik naj bi bil spomenik današnje katoliške zavesti, ki se ne boji bodočnosti, ampak z zaupanjem gleda v prihodnja stoletja ter bi rada bodočim rodovom le olajšala življenjsko pot.

Msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Novo bogoslovje v Mariboru

Gradbena dela so bila do srede oktobra v toliko dovršena, da se je moglo vseliti vodstvo in bogoslovci (44) in je bilo novo bogoslovje odprto 15. oktobra. Zvečer je opravil v stolnici službo božjo gospod pomožni škof dr. Vekoslav Grmič. Naslednji dan se je pričel pouk. — Slovesna blagoslovitev se je preložila na 24. november, ko so bila v notranjosti vsa dela povsem dovršena.

V stolnici se je vršila slovesna koncelebrirana sv. maša, ki so jo opravili mariborski škof Maksimilijan Držečnik, ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik, graški škof dr. Jožef Schoiswohl, koperski apostolski administrator škof dr. Janez Jenko, ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič, mariborski pomožni škof dr. Vekoslav Grmič in dežan Teološke fakultete dr. Vilko Fajdiga.

Pridiga mariborskega škofa v stolnici

Častiti sobratje škofje, duhovniki, redovniki, bogoslovci, dragi verniki!

Obnovitev mariborskega bogoslovja je za mariborsko škofijo in mesto Maribor važnega zgodovinskega pomena. Danes se bomo zahvalili Bogu, da smo mogli v kratkem času, manj kot v enem letu, zgraditi novo bogoslovje kot nadgradnjo mariborskega stolnega župnišča. V novo zgradbo so se že pred enim mesecem vselili trije letniki mariborskega bogoslovja in pričela so se bogoslovna predavanja. Ker pa v notranjosti še niso bila vsa dela izvršena zaradi nepredvidenih in težavnih gradbenih del, smo slovesno blagoslovitev in proslavo otvoritve obnovljenega bogoslovja preložili na današnji dan. Veseli me, da ob tej priliki lahko pozdravim v mariborski stolnici poleg bogoslovcev in profsorskega zbora tudi vse slovenske škofo, nadalje graškega gospoda škofa, našega dobrega soseda, ki nam je z izdatno pomočjo pomagal pri gradnji bogoslovja, za kar mu izrekam posebno zahvalo. Zahvalo moram izreči tudi vsem dobrim vernikom mariborske škofije, ki so se v veliki večini župnij velikodušno

odzvali mojemu povabilu. Med njimi se je odlikovala tudi stolna župnija. Zahvalo moram izreči tudi mednarodni dobrodelni organizaciji Caritas v Rimu. Končno se zahvaljujem našim svetnim oblastem, ki so pokazale popolno razumevanje za to važno zadevo, in dale potrebno gradbeno dovoljenje, zlasti pa da so nas oprostili davka na zbrane darove. Največjo zahvalo moramo izreči Bogu, ki je naše delo blagoslavljal, da se je moglo v tako kratkem času dovršiti. Sveto pismo pravi: „Ako Gospod ne zida hiše, zastonj delajo tisti, ki jo zidajo.“ Prav gotovo bi bil naš človeški trud zastonj, če bi ne bilo očitne božje pomoči. Ta božja pomoč, ki smo jo dan na dan čutili, tudi potrjuje, da je delo, ki smo ga podvzeli in srečno dovršili, Bogu dopadljivo ter za mariborsko škofijo nad vse potrebno.

Pogled v preteklost

To dokazuje tudi bežen pogled v preteklost, v zgodovino mariborskega bogoslovja, kar osvetljuje tudi zgodovinski pomen obnove mariborskega bogoslovja.

Škof Slomšek je po velikih naporih uspel, da je ob prenosu škofijskega sedeža iz št. Andraža v Maribor ustanovil v Mariboru (1850) tudi bogoslovje za mariborsko škofijo. Slomšek je ob tej priliki ves prevzet od navdušenja dejal: „Trije kraji v naših deželah so meni najbolj pri srcu: Oglej, zibelka krščanstva naših dežel, od koder so prihajali prvi glasniki krščanstva v

slovenske dežele. Drugič Solnograd, od koder so prihajali blagovestniki na Koroško s škofom sv. Modestom na čelu. Tretje mesto pa je Maribor, ki bo odslej postalo 3. drevesnica, ki bo vzgajala za obsežno lavantinsko škofijo vedno nove naraščaje Kristusovih apostolov. Ves prevzet vzklika z besedami sv. pisma: „O globočina modrosti in vednosti božje, kako neizsledljiva so njegova pota; kajti kdo je bil njegov svetovalec, ali kdo mu je prej kaj dal, da bi se mu vrnilo? Kajti iz njega, po njem in v njem je vse, njemu hvala in čast na veke.“

Gledal je v duhu, kako se bo iz mariborskega bogoslovja odslej razlival najobilnejši blagoslov na vso škofijo in preko njenih meja. Slomšek se v svojem pričakovanju ni varal. Iz mariborskega bogoslovja je do l. 1942 prišlo 999 novomašnikov, povprečno 12 na leto. Največje število je bilo 35 novomašnikov leta 1867. Med njimi so bili odlični in znameniti možje, ki so globoko posegli ne le v versko, ampak tudi v javno in kulturno življenje našega ljudstva. Med njimi so bili pesniki in pisatelji in tudi znanstveniki, s katerimi bi se lahko ponašala vsaka bogoslovna fakulteta. Med njimi naj omenim samo dva: prof. dr. Franca Kovačiča, zgodovinarja in filozofa, ter prelata dr. Matija Slaviča, ki sta bila l. 1918 kot izvedenca na mirovni konferenci v Parizu ter pripomogla s svojim delom, da je bilo Prekmurje priključeno naši domovini. — Toda, kar je najvažnejše — iz mariborskega bogoslovja so prihajali duhovniki v ogromni večini Slomškovega

duha, vzeti iz našega ljudstva, ki so se posvetili delu za duhovni blagor našega ljudstva, po načelu: iz ljudstva za ljudstvo. Oznanjali in ohranjali so našemu ljudstvu nele vero, temveč bili tudi trdna obramba naše severne meje. — Skratka, mariborsko bogoslovje je v polni meri izpolnilo nade ustanovitelja Slomška.

Leto 1941

Leta 1941, ob začetku druge svetovne vojne, je bilo mariborsko bogoslovje nasilno ukinjeno. Tudi po končani vojni ga ni bilo mogoče obnoviti. Takrat smo se zatekli v Ljubljano, ki je že med vojno in vsa leta po vojni nudila zavetje mariborskim bogoslovcem. Zato ji bomo ostali vedno hvaležni. V tem času je bilo posvečenih 154 duhovnikov, povprečno 6 na leto. Zaradi pomanjkanja prostora v Ljubljani je bilo nujno potrebno nekaj ukreniti. Dolgo časa nismo mislili na to, da bi se v Mariboru kaj obnovilo. Toda božja previdnost je hotela, da je Slomškova ustanova na novo zaživela, da bi nadaljevala svoje duhovno in kulturno poslanstvo. Vkljub mnogim pomislekom, dvomom in ugovorom smo se tega dela lotili kot edine možnosti in ga v nepričakovano kratkem času izvršili. Globoko smo prepričani, da je to božje delo, kajti „če Gospod ne zida hiše, zastonj delajo tisti, ki jo zidajo.“ Mi nismo delali zastonj, ker je bil Gospod z nami.

Slomšek je pred 109 leti podal program za bodoče delo maribor-

skega bogoslovja, ki je še danes veljaven.

Slomškov program

1. Naglasil je, da mora novo bogoslovje graditi na trdnem temelju vere. „Čakajo nas težke preizkušnje,“ je dejal v preroškem duhu. „Te preizkušnje bomo mogli prestatati le, če bomo trdni v veri.“ Zato naroča, naj se vzgoja bogoslovcev opira na študij sv. pisma in cerkvenih očetov. S študijem pa se mora združevati molitev in premišljevanje sv. pisma. Podobno je naglasil tudi II. vatikanski cerkveni zbor. Nadalje je dejal, da bodo bodoči duhovniki zdravniki svojega ljudstva, duhovni zdravniki, spovedniki. Zato morajo biti dobro poučeni v moralnem bogoslovju. Pa tudi njihovo življenje mora odsevati krščanska nravna načela zato morajo študij krščanske nravnosti združevati s samovzgojo, z zatajevanjem samega sebe in z vajo v krepostnem življenju. Za obrambo pravic Cerkve je potreben bogoslovcem študij cerkvenega prava. Za vodstvo duš, ki je umetnost vseh umetnosti, pa temeljit študij pastoralnega bogoslovja.

2. Slomškov program je bil zares sodoben in je še danes veljaven. II. vatikanski cerkveni zbor dodaja temu programu le nekatere točke: Bogoslovci morajo po modroslovni izobrazbi poznati duh našega časa, da bodo tako pripravljeni za razgovor z ljudmi današnje dobe. — Sveto bogoslužje je treba imeti za prvi in nujni vir krščanskega duha, za-

to morajo biti bogoslovci dobro poučeni v sv. bogoslužju, katerega središče je obnavljanje velikonočne skrivnosti. Končno je treba bogoslovce vzgajati v ekumenskem duhu, ljubezni do ločenih bratov, da bodo radi delali za edinost kristjanov in končno še v misijonskem duhu. Odlok II. vatikanskega cerkvenega zbora naj bo vodilo vsega delovanja obnovljenega mariborskega bogoslovja.

3. Naše obnovljeno bogoslovje bo imelo le tri letnike. Prvi trije letniki se bodo še nadalje šolali v Ljubljani. Obnovljeno bogoslovje ima pred starim to prednost, da je tesno povezano z ljubljansko bogoslovno fakulteto, da tvori del te fakultete. V Ljubljani bomo imeli skupnega kanclerja, ljubljanskega gospoda nadškofa, skupnega dekana, pač pa bo imelo mariborsko bogoslovje ravnatelja semenišča. Ta povezava nam daje jamstvo, da bo delovanje mariborskega bogoslovja v bodočnosti še lažje izpolnjevalo svoje duhovno poslanstvo, ki ga je pred 109 leti tako mojstrsko začrtal božji služabnik Slomšek in dopolnil II. vatikanski cerkveni zbor.

Naj zaključim z besedami božjega služabnika Slomška:

„In sedaj izročam v tej slovesni uri najdražji vrt cele naše škofije vaši skrbi in negi, častiti gospodje predstojniki in profesorji, ta z velikim trudom in mnogimi žrtvami ustanovljen zavod, da postane drevesnica čednosti in znanosti za ljubo mater škofijo Lavantinsko, ki za-

služi vso našo ljubezen in požrtvovalnost. Srečna rešitev te visoke in važne naloge je častna zadeva za učitelje in učence, da ne bo mogel kdo posmehljivo reči: Začeli so zidati, pa niso mogli dokončati. Skrbno in obzirno rabite viničarski nož, da v kali in dosti zgodaj odrežete vse divje poganke slabega nagnjenja, ki se ne ujema z značajem služabnika Kristusovega. Sadite neumorno v dragoceno zemljo te nadopolne mladeži same zveličavne znanosti, skrbno se ozirajte na srce in razum; zalivajte pa tudi marljivo dragoceno setev z roso pobožnosti, spominjajoč se besed apostolovih: Neque qui plantat...“

Po končani maši in zahvalni pesmi so šli koncelebranti, duhovniki in verniki v novo bogoslovje, kjer je mariborski škof blagoslovil novo hišo in novo semeniško kapelo. Sledila je akademija, ki so jo priredili bogoslovci, za tem pa skupno kosilo škofov, članov stolnega kapitlja, profesorjev Teološke fakultete, zastopnikov gradbenega podjetja in bogoslovcev. Po pozdravu mariborskega škofa so k slovesnosti blagoslovitve spregovorili še ljubljanski nadškof dr. Pogačnik, graški škof (v latinskem jeziku), dekan Teološke fakultete dr. Fajdiga in rektor ljubljanskega bogoslovnega semenišča dr. Oražem.

SEDAJ TUDI SOVJETI PRIZNAVAJO KRISTUSA

Sovjetski zgodovinarji priznavajo, kar so še l. 1964 tajili: Da je Kristus v resnici živel.

Prej so namreč trdili, da je Kristus samo mit, legendarna oseba, ki v resnici nikdar ni živela. Lansko leto pa je v reviji „Znanost in religija“ zapisal član Sovjetske akademije znanosti Skaskin med drugim tole: „Površno lotevanje osnovnih vprašanj vere, enoličnost in umsko siromaštvo v namišljenem potibanju religije ter nepoznanje življenja in

vernikov so značilnost za človeško vrsto literature, ki ji je religija (na prvem mestu krščanska) neumnost. Naivno bi bilo od te literature zahtevati naj se sklada z današnjo znanstveno ravni in z družbenimi zahtevami.“

Ta kritika ne predstavlja le Skaskinovega zasebnega mišljenja; je namreč izraz stališča, ki ga zavzema sodobna sovjetska znanost.

Doslej je pri njenem boju za širjenje ateizma veljala trditev, da Kristus sploh ni živel za osnovno 'dogmo'. Zdaj priznava, da je živel, skuša pa na razne načine dokazati, da krščanstvo s svojim naukom o Kristusu nima prav.

Toda takšni poskusi so spričo re-izbrisnih sledov, ki jih krščanstvo kot vera v križanega in povečanega Kristusa in kot življenje iz Njega pustilo v zgodovini, tako tvegani, da se je proti koncu 19. stoletja rekateterim nevernim misletem res zdelo najtorej preprosto, da Kristusa napravijo za mit. Kajti drugače se človek zaleti v strašen klopčič težav, kako si je mogoče razlagati takšen velikanski preobrat, ki se je izvršil v razmeroma tako kratkem času, in sicer brez slehernega nasilja o strani krščanstva, v tedanjem svetu, čim je nastopil Kristus.

Ali je verjetno, da bi apostoli in tisočeri in tisoče kristjanov žrtvovali življenje za izmišljotino? In polno drugega, kar bi bilo treba razložiti.

Hugo Wast

XIII.

Česar niso oči nikdar videle

Nad ogromnim mestom, ki ga je roš Silberstein imel za Babilon iz prerokb, je zacvetela čudovita pomlad evharističnega kongresa.

Lahko preteče čezenj tisoč let sleparij kakor hudournik blata, toda nikdar ne bo izbrisano božje znamenje, ki ga je evharistični kongres vrezal v srce tega mesta.

Ne v apostolskih časih, ne v kaktakombah, ne v križarskih vojskah niso oči videle, ne ušesa slišale takih izpovedi skupne vere, kakor so prekipevale tiste dni po začudenih cestah neizmerne argentinske prestolnice.

Kajti Buenos Aires, ki pozna vse vrste grehov, je po nekem čudnem usmiljenju nedolžen greha bogokletstva, ki je zastрупilo druge narode.

Za pet dni se je ustavilo trgovsko, politično in družabno življenje. Mesto ni imelo ne radovednosti, ne časa za druge reči kakor za versko slovesnost.

Bili so žareči dnevi, noči obsijane z jasnimi zvezdami, prijateljstvo v vseh neznanih rokah, sladkost na grenkih ustnicah, nalezljiva gorečnost v ozračju. Vihrale so zastave vseh narodov in nad vsemi vrati je bil kakor edino znamenje en sam grb.

Buenos Aires je bil te dni poln milosti.

Stotine zvočnikov so po središču razglašale navodila, poročila, prošnje, govore, speve.

V Palermsem parku se je ponosno dvigal ogromni križ, ki se je zdelo, da je pognal iz vrta in vzevel taylor kakor Aronova palica.

Tisti večer, ko je prišel kardinal, papežev odposlanec, so vsi, celo ljudje najmočnejšega duha čutili, da je njihova malomarnost le smešno pretvarjanje in so pustili, da jih je odnesel vrtinec milijonov s seboj.

Mauricio Kohen se je pokoril neubranljivi roki, ki ga je gnala v pristanišče.

Neštevilna množica je polnila obe strani cest, po katerih bo šel ne navadni poslanik kralja brez vojske.

Prvič v zgodovini Cerkve je pa-pež pošiljal svojega lastnega držav-nega tajnika čez Ocean.

Mauricio Kohen, obrezan v sina-gogi, krščen v stolnici, neizprosni sovražnik katolištva, se je s hladno in sovražno radovednostjo udeležil slovesnosti ob izkrcanju kardinala. Čigar prikazen na poveljniškem mo-stu parnika je množico elektrizirala.

Ni občudoval veličastja, ki je si-jalo s kneza v škrlatu. Ni se pri-klonil kakor večina množice pod križem, ki ga je vihtela v zraku njegova bleda, posvečena roka. In z nejevoljo je poslušal tisti zvočni glas, ki je v odlični kasteljanščini, s sladko italijansko izgovarjavo, po-šiljal nad mesto in nad svet po sto tisoč zvočnikovih besede, krilate ka-kor molitev:

„Glasnik božjega miru, ki ga svet ne more dati... Naj nobeno srce ne presliši klicev srca Kristu-sovega... Nad našimi čustvi pláva upanje, to upanje je molitev... V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha...“

Tihe solze so drle po licih sto in stotisočev.

Buenos Aires se je sklanjal nad svoje lastno srce, da bi se potopil v občudovanje nad srečanjem s samim seboj, pod blagodejnostjo pa-peževega blagoslova.

Mauricio Kohen se je žalosten kesal zaradi svoje radovednosti in premišljal o breznju, ki ga je ločil od te vere.

Ni bilo mostu, da bi prišel čen-zenj na tem, ne na drugem svetu.

Bronasti glasovi z zvočnikov so ga glušili. Zastave, grbi, slavoloki, vojaške godbe, vse to je v nje-go-vem srcu vzbujalo jezno žalost.

Pobegnil je v Tamarino hišo, daleč od središča mesta.

Tamara mu je povedala molitev iz Danijelove knjige:

„Poslušaj, Gospod, molitev svo-jega služabnika in njegove prošnje. Obrni svoj obraz zaradi samega se-be nad svoje zapuščenjo svetišče. Ozri se na mesto, nad katerim so klicali tvoje ime, da ne bomo po-šiljali svojih molitev pred te zaradi naše pravice, ampak zaradi veličine tvojega usmiljenja... Gospod, poslušaj in stori... Ne obotavlaj se zaradi samega sebe, zakaj tvoje ime so klicali nad mestom in nad tvo-jim ljudstvom...“

Mauricio ni odgovoril nič.

Tamara je pustila preroke in z gibčnostjo, ki je lastna njenemu rodu in tako lahko preskakuje iz molitve na kupčije, mu je rekla:

„Ali si videl tečaje zlata v Lon-donu? Poglej to poročilo!“

„Zlato je v Londonu začelo pa-dati. Pada že tri dni. Z 22 šilingov za funt je poskočilo nenadno na 160 in spet so ga začeli ceniti po unčah. Potem se je pa ustavilo in začelo padati...“

Tamara je vprašala:

„Zakaj padec? Je to spletka? In čigava?“

Mauricio je nejevoljno odgovoril:

„Kako naj jaz to vem!“

„Morda bo pa imel prav tisti, ki ga ni kupil niti gram? Kaj misliš o tem?“

„To mi ni mar.“

„Ali si truden?“

„Da.“

„Lezi in zaspi!“

Ljudje so se začeli bati, da no bi pomladne plohe ovirale kongresnih prireditev na prostem, ki je kazalo, da bodo sijajne in bleščeče kakor še nikdar. Toda ta dež je buenosaireško nebo samo umil. In začela se je vrsta čudovitih dni, ki jih ne bo nihče pozabil.

Mauricio je po telefonu poklical Marto, a ni dobil odgovora.

Potem je tekel obiskat zapuščeno Ramovo hčerko, a je ni našel.

Nato se je zaprl v hišo kakor ranjen volk.

Na mizi se mu je grmadila pošta. (Ni odprl ne pisma, ne brzojavke. Njegovo srce je bilo daleč od poslov in trgovine.

Čutil je, da ga preganja oni ogromni križ, ki je rasel v vrtovih Palermskega parka in bil te dni središče katoliškega sveta.

Drugo jutro ga je tista neubranljiva roka pognala tja.

Bil je dan, ko so obhajali otroke.

Dehtenje iz vrtov, ki jih je obnovila čudovita pomlad, je vstajalo v čistem zraku, podobno vonju iz kadihnice.

In tam je rezal nebo, ki je bilo brez oblakov, križ, čudež človeškega duha, železen po svojem ogrodju, toda tako nežen in lahen, da se je zdelo, da je iz snega. Za njegovo belo, ogromno postavo se je skrival španski spomenik. Španija se je po čudežu Previdnosti spajala s srcem

križa na mestu, kjer se je začela njena zgodovina.

Ob sedmih, ko je prišel tja Kohen, ni bilo v ogromnem amfiteatru žive duše. Tri ali štiri črne postave so se gibale na visoki ploščadi okrog štirih oltarjev, na katerih bodo kardinali brali mašo.

Stopil je po stopnicah in poslušal francoski govor tistih gospodov, ki so nedvomno prišli k slovesnostim od drugod in ki so bili za trdno priče takih kongresov med drugimi narodi:

„Argentinci so preveliki optimisti in naznanjajo velike reči. Bomo videli! Sedem je ura in nikogar ni še tu. Ali jih imate za sposobne, da bi zbrali 80.000 otrok, ki naj bi šlo k obhajilu pri maši ob osmih?“

Tisti, ki je poslušal, je bil duhovnik. Ni skrival svoje bojzani in je odgovoril:

„Trdijo, da bo ob začetku maše tukaj vseh 80.000 otrok.“

„Nemogoče! Ne 80, ne 50, ne 20 tisoč. Računajte, kaj se pravi spraviti dva tisoč avtomobilov in tramvajskih voz iz najoddaljenejših krajev mesta, ki je širneje kakor Pariz in London, in jih zbrati na enem samem kraju v dobrih šestdesetih minutah, kakor bi to zdaj bilo potrebno?“

„Res! Toda...“

„Videl sem, kako koraka po cestah vojska. Pohod deset tisoč vojakov zahteva dve ali tri ure. Kako mislijo zbrati v eni uri 80.000 otrok? To bi bil čudež!“

„Upajmo potem v čudež!“ je odgovoril duhovnik. Bo še

novice iz slovenije

Pismo zagrebškemu „Vjesniku v srijedu“. Vjesnik v srijedu, zagrebški tednik, ki je tudi v Sloveniji dobro znan, je v številki z dne 29. januarja 1969 objavil daljši članek z naslovom „Izmedju pilule i genocida“, ki ga je napisal Ive Mihavilović. Članek netočno prikazuje stališče katoliške Cerkve glede splava in kontracepcije, zato je ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik poslal uredništvu Vjesnika u srijedu naslednje pojasnilo:

„V zvezi z objavo članka ‘Med pilulo in genocidom’ (umorom, rodomorom) v VuS, 29. januarja 1969 na str. 5, Vas prosimo, da objavite na istem mestu naš popravek, ker so v članku netočno prikazana naša stališča, smatramo, da imamo na to pravico tudi na podlagi zakona o tisku.

1. Katoliška Cerkev zelo natančno razlikuje tako teološko in filozofsko, kakor tudi cerkveno-pravno, splav od kontracepcije (preprečevanja spočetja). Splav je po cerkvenem pravu zločin, ki se kaznuje z izobčenjem, ko je kontracepcija samo več ali manj težak greh.

2. Vprašanje splava je moralno vprašanje in Cerkev ima zaradi tega dolžnost in pravico, da pove v tej točki naravno-moralnega zakona svoje mnenje. Znano je, da je papež Pavel VI. o tem vprašanju izdal celo poslanico. Res je, da vse cerkve ne zavzemajo enakega stališča o kontracepciji, vendar se prav vsi kristjani v vprašanju splava strinjajo s papežem.

3. Ker je v teku javna razprava o spremembi zakona o prekinitvi nosečnosti, so smatrali jugoslovanski

škofje, da imajo pravico in dolžnost tudi kot državljani te države povedati stališče katoliške Cerkve. Svojo predpostavko so predložili po zakoniti poti zakonodajnemu telesu. Škofje nismo hoteli s svojo predpostavko vsiljevati mišljenja katoliške Cerkve tistim, ki drugače mislijo, ampak želimo, da bi bil zakon takšen, da bi se oziral na svobodo vesti zdravstvenih delavcev, svobodo, ki je pri nas tudi z Ustavo zajamčena. Ko stopamo v to odprto razpravo, smatramo, da smo s tem izpolnili tudi svojo državljsko dolžnost v korist moralnega in fizičnega zdravja naših narodov.“

Dr. Jožef Pogačnik,
ljubljski nadškof,

v. d. predsednik škof konf.
Jugoslavije

Opomba: Vjesnik v srijedu z dne 5. februarja je objavil v celoti nadškofovo pismo pod naslovom „O zločinu in grijehu“ in brez vsakega komentarja.

Maribor ima osem župnij. Te so: stolnica, sv. Marija, sv. Magdalena, sv. Jožef, sv. Rešnje Telo, Radvanje, Tezno in Brezje.

Radvanje. Radvanski župnik Janko Kač živi življenje podobno misionarju v Afriki. Dobra družina v sosednji župniji sv. Rešnjega Telesa mu je odstopila skromno sobico, na hrano pa hodi v župnijski dom iste župnije. Zato je njegova največja skrb kako v Radvanju organizirati župnijsko središče. — Župnijska cer-

kev je bila nekoč šolska kapela. Onjej ni ne župnišča ne veroučne učilnice ne drugih potrebnih prostorov. Majhna zakristija je zasilna učilnica, kamor hodi okrog 350 otrok.

Stolnica. Stolna župnija je po vojni zelo narasla. Danes prebiva na njenem ozemlju do 20.000 ljudi. Nujno bi bilo treba zgraditi novo cerkev v bližini razlaščenega mariborskega semenišča. Stolni župnik,

Ljubljanski pomožni škof dr. Lenič
 ob blagoslovitvi novega zvonika v
 Kompóljah na Dolenjskem

kí je obenem tudi dekan mariborske dekanije, kanonik dr. Vinko Frankeš, dobro pozna razmere v župniji in ugotavlja, da ima mnogo vernikov po nepotrebnem strah pred obiskom cerkve.

Sv. Rešnje Telo. Župnija sv. Rešnjega Telesa, ki jo vodi župnik Drago Oberžan, je lani obhajala svojo 30-letnico. Spada med najmanjše mariborske župnije (5 000 ljudi), toda z živim verskim življenjem (32.000 obhajil letno) in z zavednim farnim občestvom.

Sv. Marija. V tej župniji deluje že 50 let p. Gabrijel Planinšek. Župnija šteje 20.000 duš. Včasih je bilo v tej cerkvi letno 170.000 obhajil, danes jih je 110.000.

Tezno je najmlajša mariborska župnija, ki jo vodi prof. Stanko Ojnik. Nima ne cerkve, ne župnišča, pač pa očrtane svoje meje, a lokacijskega dovoljenja pa obč. oblast še ni izdala.

Sv. Magdalena. Ima 20.000 prebivalcev. Preobsežna župnija z majhno cerkvico, ki je povrh še bolj ob robu sedanč župnije, ne more zajeti ljudi, ki so po večini prišli iz vernih kmečkih družin in so se naselili v mestu.

Brezje. Župnija Brezje je bila ustanovljena pred 20 leti. Sedaj tu župnikuje p. Preac. V preteklem letu je župnika najbolj veselilo sodelovanje faranov pri obnovi cerkve,

najbolj pa žalostila malomarnost tistih staršev, ki po birmi niso več pošiljali otrok k verouku.

Studenci. Župnik p. Recek je kot vesel dogodek v farnem življenju leta 1968 označil povečanje števila obhajil in več previdenih smrti kot druga leta. Upadlo je število krstov. Njegova velika želja je, da bi se letos čim več samo civilnih zakonov v fari uredilo tudi pred Cerkvijo.

Število katoličanov

Po poročilu „Atlas Hierarchicus“, ki je na novo izšel, je po posameznih kontinentih trenutno naslednje število katoličanov: v Afriki 32 milijonov med 318 milijoni prebivalcev; v Aziji (brez Rusije) 44 milijonov med 1832 milijoni prebivalcev; v Evropi (brez Rusije) 250 milijonov med 449 milijoni prebivalcev; v Latinski Ameriki 227 milijonov med 253 milijoni prebivalcev; v Severni Ameriki 56 milijonov med 218 milijoni prebivalcev; v Oceanski 3,8 milijonov med 18 milijoni prebivalcev; v Rusiji 3,2 milijone (?) med 234 milijoni prebivalcev. Vseh katoličanov skupaj je torej točasno po vsem svetu 669 milijonov med 3322 milijoni prebivalcev.

MED NAMI V ARGENTINI

Začetek osnovnih šol

V nedeljo, 2. marca, je slovenska ljudskošolska mladina s posebno prireditvijo v Slovenski hiši začela novo šolsko leto.

Ob 4 popoldne je bila začetna šolska sv. maša, katero je daroval g. dr. Alojzij Starc. Slovenska šola iz Ramos Mejje je pripravila drugi del prireditve s prizorom „Letni časi v Sloveniji“. Odrski prikaz je zamisel in delo ge. V. Holosanove, voditeljice nastopajoče šole, s sodelovanjem soproga g. Francija in stalnih sodelavcev. G. Tine Selan, dirigent mladinskega zboru Gallus, je z otroki pripravil in izvajal pevske vložke pri omenjenem prikazu. Prireditvev je lepo uspela številčno in kvalitetno.

Spremembe v našem dušnem pastirstvu

V Ramos Mejji je po smrti g. župnika Janeza Kalana skrbel za dušnopastirstvo med rojaki g. dr.

Alojzij Starc. Na njegovo mesto je bil imenovan g. Jože Škerbec, ki je bil do sedaj župnik na argentinski fari Naše Gospe Lujanske v Lomas de Zamora pri Buenos Airesu. S tem se je vključil v redno dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci v Argentini. — V San Martinu je med rojaki več let spolnjeval dušnopastirsko delo med Slovenci g. župnik Gregor Mali. Vsa leta je s prizadevno marljivostjo vodil nedeljsko sv. mašo, poučeval otroke v slovenski šoli, obiskoval bolnike in spremljal dečo krajevnih slovenskih organizacij. Na njegovo mesto je bil imenovan g. Rode Jurij.

Občni zbor društva Zedinjena Slovenija

V nedeljo, 23. marca, je bil v Slovenski hiši XXIII. redni občni zbor našega predstavniškega društva „Zedinjena Slovenija“. Najprej je bil sv. maša za žive in umrle člane, katero je daroval g. direk-

tor msgr. Orehar. Po poročilih dosedanjega odbora, ki jih je podal za preteklo poslovno dobo g. predsednik Božo Fink, so bile volitve novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen g. Božo Stariha. Navzočim se je zahvalil ter v govoru razvil program, ki ga bo novi odbor v letošnji delovni dobi skušal čim popolneje uresničiti.

Občni zbor Slovenske kulturne akcije

V soboto, 22. marca, je bil v Slovenski hiši občni zbor Slovenske kulturne akcije. Začel ga je dosedanji predsednik g. Ruda Jurčec. Po sprejetju novih pravil SKA so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Tine Debeljak, podpredsednik arh. Marijan Eiletz, tajnik p. Alojzij Kukočič, knjižničar g. Marijan Marolt, blagajnik g. Lado Lenček CM. — Odbor SKA sestavljajo tudi predsedniki njenih odsekov, ki so v tem času naslednji: teološkega g. dr. Mirko Gogala, filozofskega univ. prof. dr. Vinko Brumen, literarnega dr. Tine Debeljak, glasbenega prof. Alojzij Geržinič, gledališkega namestnik Nikolaj Jeločnik in zgodovinskega ter umetnostnega Marijan Marolt. — Člana nadzornega odbora sta dr. Srečko Baraga in Joža Vombergar.

Začetek v škofovem zavodu

V začetku marca je znova oživila vzgojna ustanova rajnega škofa dr. Gregorija Rožmana v Adroguju. Letos je v zavodu 27 slovenskih fantov, 17 srednješolcev in 10

ljudskošolcev. Novih gojencev je šest. Dobri škof Rožman je iskreno želel, da bi starši v ta zavod pošiljali svoje sinove ter da bi ga vsi rojaki radi tudi denarno podpirali. Zavod, škof Rožman in narod nam bodo za to hvaležni.

Duhovne vaje za mladino

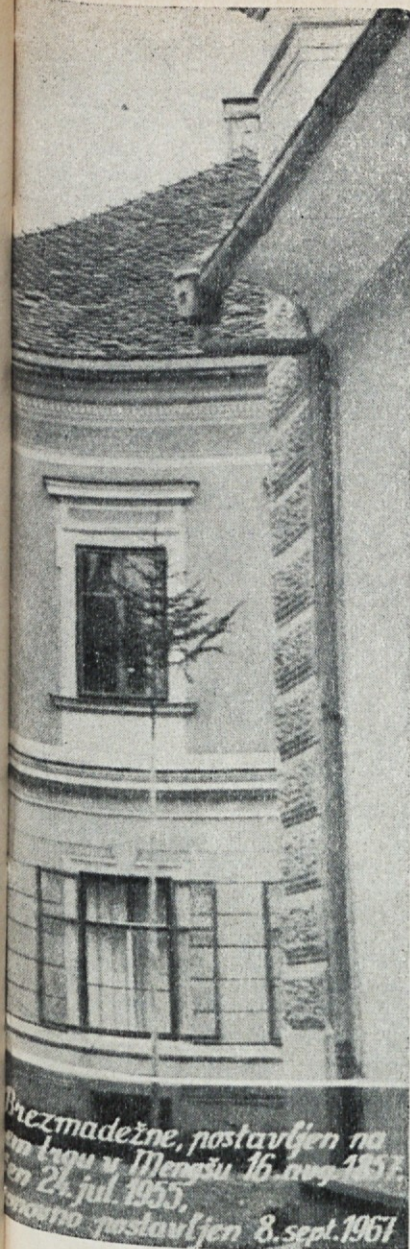
Organizirane so bile po štirih skupinah. V februarju in marcu je bilo 120 deklet na duhovnih vajah. Vodil jih je g. misijonar Franc Sodja CM. V skupini nad 16 let starosti je bilo 66 deklet in 54 v skupini do šestnajstega leta starosti. — V prvi polovici marca so bile v škofovem zavodu v Adroguju duhovne vaje za fante. Vodil jih je g. Marijan Bečan, prefekt v zavodu. Od šestnajstega leta dalje se je zbralo 47 fantov. Zaradi izredno slabega vremena se je v skupini do šestnajstega leta udeležilo duhovnih vaj manjše število fantov.

Molitveni namen

Splošni: da bi novosti, ki jih priporoča II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor, privedle vernike do popolnejšega poznanja in ljubezni do Kristusa in Cerkve.

Misijonski: za uspešen razvoj apostolata laikov v misijonih.

Za domovino: da bi koncilске obnove dosegale svoje važne namene v verskem življenju Slovencev doma in v svetu.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, R. Falcón 4158, Bs. As.

Reg. de la Prop. Intel. N° 843.966.

Tiska Vilko SRL, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Bs. As.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019, Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slov. pisarna, Baragov dom, 6304, St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

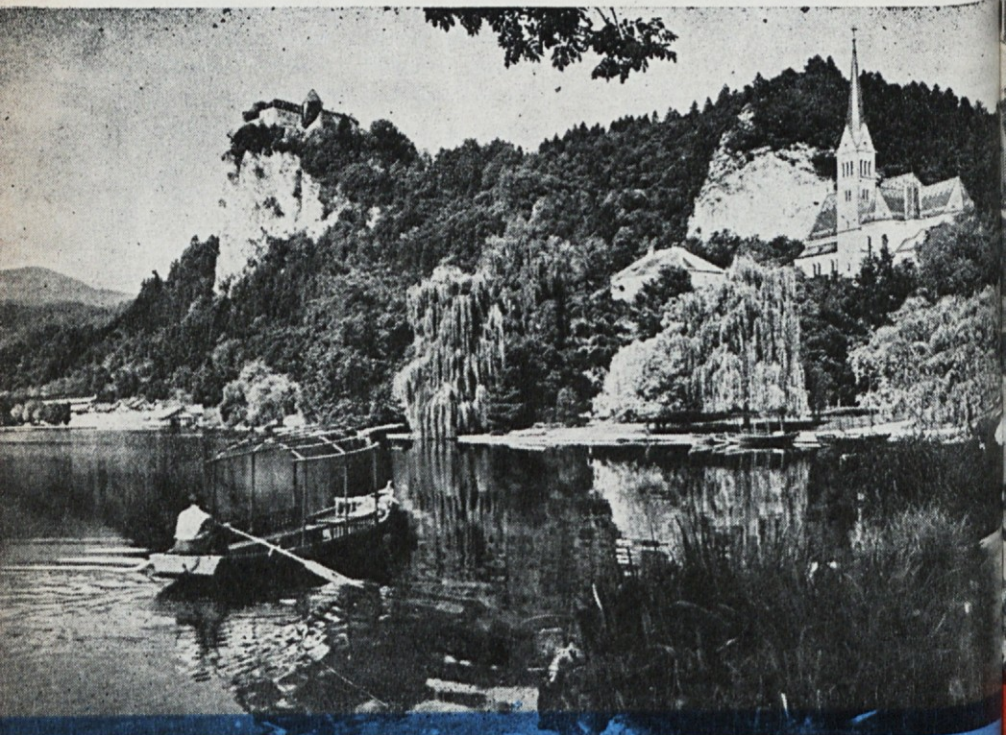
Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah 2.300 pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA na naslov: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Naslovna stran — Žihpolje, priljubljena slo-
venska božja pot na Koroškem. Zadnja stran
— Bled z gradom